

SLOVENSKI

Poročevallec

Izdaja in tiska Casopisno podjetje Slovenski poročevallec — Direktor Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-524 — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1-11, telefon 3-522 do 23-528. — Oglasi oddelček Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštani predal št. 23. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 600-704/1-367. — Mesečna naročnina 230 din.

BORIS KRAIGHER NA SEJI UPRAVNEGA ODBORA ZADRUŽNE ZVEZE SLOVENIJE

Utrditi sile, ki bodo zagotovile izvajanje nalog v zadrugah

Kakor smo že poročali, je pretekli ponedeljek bila seja upravnega odbora Zadrugne zveze Slovenije. V razpravi o nalogah kmetijskega združništva v okviru perspektivnega načrta je sodeloval tudi predsednik izvršnega sveta LRS Boris Kraigher. Objavljamo širši izveček iz njegovega govora.

Predsednik Boris Kraigher se je uvodoma dotaknil poljarske neke krize v delovanju naših zadrug, ki so ga omenjali nekateri diskutant. Dejal je, da je to posebno resen problem, če se zavedamo, da naš perspektivni plan v kmetijstvu temelji zlasti na zadrugah in račun, da bodo zadrug realizirale vse tisto, kar hočemo doseči v kmetijstvu s perspektivnim planom. Perspektivni plan v kmetijstvu pa je po splošnem mnenju v Sloveniji precej napet. So pa vsi propori našega plana taki, da zahtevajo izvedbo plana, pa četudi ga smatramo za napetega. To je treba storiti zaradi splošnega razvoja našega gospodarstva, to je treba realizirati dalje zato, da bomo dosegli tudi tiste družbene naloge, ki jih moramo doseči na področju kmetijstva. Ta skizma ni nekaj nerazumljivega, je normalna posledica daljne rasti kmetijskega združništva, je rezultat dejstva, da smo šli s perspektivnim planom v zadnjih

letih na bistven preokret dela, na bistvene spremembe, ki jih moramo uresničiti, ki pa vodijo tudi do novih notranjih problemov v zadrugah in na vasi. Zato se zdi tudi razumljivo, da so nekateri diskutant postavili problem vloge malega in velikega kmeta v zadrugi. Ta problem je važen se zlasti zato, ker se marsikje tolači in v nekaterih kmetijskih vrstah smatra, da je naša politika na področju kmetijstva usmerjena proti kmetu. Tov, predsednik je nadalje omenil, da se tu in tam slišijo glasovi, da pomeni naša sedanja politika odstopanje od politike, ki smo jo vodili doslej na področju zadrug in da pomeni zaostrovanje v tem smislu, da bi prišli po drugi poti do nekaterih novih oblik obdelovalnih zadrug. Taki glasovi kažejo, da je izvajanje naše politike povezano v zadrugah in na vasi z resno borbo za pravilno razumevanje te politike in pravilno vključevanje zadrugnikov v to delo.

Ko se je nato gov. predsednik dotaknil izvajanja plana, je dejal, da se na področju kmetijstva ti pojavi še posebno zaostrovanje. V odnosih mesto-vas se plan namreč močno realizira v korist vasi in nastaja vprašanje, kje so vzroki za to. Prihaja namreč do resnega prelivanja sredstev na vas.

To je tudi eden od problemov, ki ga moramo znati komentirati in jasno postaviti. Tako prelivanje ni v interesu niti kmeta in njegove boljše perspektive, niti kmetijske proizvodnje. Nujno namreč vodi do razrednih konfliktov, na drugi strani pa tudi do obogatitve elementov, ki nedejajo, da bi se ta sredstva uporabljala za razvijanje in izboljšanje življenjskih pogojev večine kmetijskega prebivalstva. Dejstvo je, da je dejal tov. predsednik, da moramo vsa sredstva, ki se prelivajo v vas, investirati v kmetijstvo, vse pa kaže, da ta sredstva ne gredo za razvoj kmetijske proizvodnje, ker jih tisti del kmetijskega prebivalstva, ki ta sredstva dobi, za to ne uporablja. To bi seveda privedlo do neposrednih škodljivih posledic za kmeta samega. Ob naši politiki, ki jo vodimo, je poudaril

uporabljajamem drobnolastniških tendenc, ki bi se vse bolj in bolj razvijale zlasti pri bogatejših posestnikih, pa bi zavirali v zadrugah izvajanje dostedne politike. Take tendence pri razvoju kmetijskih zadrug opažamo tudi danes, saj je precejšen del zadrugnikov, velikih kmetov zainteresiranih zgolj na tem, da bi jim zadruga opravljala uslužne dejavnosti, jih zalagala s cenejšimi gnojili, kvalitetnim semenom, cenejšimi stroji itd. Taka vsebina dela kmetijskih zadrug pa bi seveda nujno privedla do

disproporcij v našem celotnem življenju in do resnih konfliktov na vasi sploh. Zato se moramo nujno usmeriti na mobilizacijo vseh slojev v kmetijstvu in predvsem tudi malega kmeta za izvajanje naše kmetijske politike. Pri tem nastopa zadruga kot organizator kmetijskih proizvodnje za neposredno kmetijsko proizvodnjo, ne pa samo kot njihov pomočnik. Mal kmet je danes ob normalni proizvodnji bolj slabše obdelan, skoraj ne uživa rente in skoraj ne dobiva dodatnih dohodkov za svojo kmetijsko proizvodnjo. Zainteresirati ga je treba, da bo v proizvodnem sodelovanju z zadrugo proizvajal toliko, da bo dobil boljše plače, da si bo zboljšal svoj položaj. To mu bo omogočila zadruga organizacija kot proizvodna zadruga. Ta mali proizvajalec je objektivno nujno osnovni nosilec naše kmetijske politike na področju kmetijske proizvodnje. Zaradi tradicije, ker je zmeraj živel v slabih življenjskih pogojih, pa je manj dostopen za moderen način kmetovanja. Po svojem znanju je večinoma bolj zaostal, medtem ko je velik kmet večinoma napredna. Tu imamo objektivne težave v zvezi z izvajanjem naše politike in nam velikokrat lahko postane ta mali kmet, žrtve zaostlosti in s tem tudi za viralni element v naši ekonomski politiki zaradi tega, ker manj razume ta vprašanja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

NA KOGA SE JE TREBA OSLOMITI PRI IZVAJANJU KMETIJSKE POLITIKE?

Tovariš predsednik je dejal, da smo se morali pri prejšnji politiki v glavnem omejiti na to, da smo vodili politiko pospeševanja kmetijstva, politiko umnega kmetovanja kmetovalca, ki smo ga skušali čim bolj usposobiti za to, da bi znal uveljaviti v proizvodnji razne agrotehnične ukrepe. Če bi šli v današnji politiki na tako linijo, bi s tem zavirali pravilen in normalen razvoj, ker bi to vodilo do bogatejših sposobnejših in močnejših. Nujno bi prišlo do razvoja, ob katerem bi postal problematičen zemljiški maksimum z

TRINAJSTO REDNO ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Začetek splošne razprave

Dulles je izrazil upanje, da bo mogoče najti miroljubno rešitev za formoško krizo in omenil pogovore v Varšavi — Pripomnil je, da si ZDA v primeru neuspeha dvostranskih razgovorov pridržujejo pravico zadevo predložiti OZN — Fudžijama je pozval obe sporni strani, naj zaradi kitajskih obrežnih otekov ne uporabljata sile

NEW YORK, 18. sept. (Reuter). Generalna skupščina ZN je začela danes splošno razpravo o svetovnih problemih. — Med prvimi govorniki so bili zunanji ministri Brazilije, ZDA, Japonske in Paname. Potrditveni je razpravo začel delegat Brazilije de Lima, čigar govor je bil v glavnem posvečen gospodarskim zadevam.

Ko je spregovoril med splošno razpravo na današnji seji Generalne skupščine OZN, je ameriški minister za zunanje zadeve Dulles dejal, da ta svetovna organizacija še naprej dela konstruktivne korake, da bi obvarovala mir in red po svetu. Združeni narodi so pripevali — je dejal Dulles — k miroljubni ureditvi ostrih političnih nesoglasij. Prispevali so k temu, da so mnogi narodi dosegli neodvisnost in samoupravo, spodbujali so gospodarski razvoj držav in podpirali človekov razvoj. Toda — je pripomnil Dulles — marsikaj je še ostalo, kar je treba storiti, da bi okrepili mir in pospešili napredek, ki ga je v svetu mogoče uresničiti.

Minister Dulles je nato govoril o posameznih perečih svetovnih problemih. Ko je govoril o položaju v Formoški ožini, je Dulles obtožil kitajsko vladno, da je zaukazala, naj se 23. avgusta začne obstreljevanje Kvemvoja, da bi »silo dobila oblast nad obrežnimi otoki«. Po njegovih besedah »ti poskusi s silo zavzeti novo ozemlje ogrožajo mir na svetu in pomenijo resno grožnjo, ki nosi v sebi usodne posledice«.

Minister Dulles je izrazil upanje, da bo mogoče najti miroljubno rešitev za krizo, in je ob tej priložnosti omenil pogovore v Varšavi med veleposlanikom ZDA in LR Kitajske. »Mi se trudimo, da bi prišlo do čimprejšnjega prenehanja ognja in do enakopravnih pogovorov, ki bodo odstranili izvirne, razne zahteve in nasprotne zahteve pa prepustili miroljubni rešitvi«, je dejal Dulles. Pripomnil je, da si ZDA v primeru neuspeha dvostranskih razgovorov pridržujejo pravico, da to zadevo sprožijo pred Združenimi narodi.

Ko je govoril o položaju na Srednjem vzhodu, je Dulles dejal, da bodo na tem področju nastale nove razmere za povečanje politične, gospodarske in socialne blaginje, če bodo ravnali v duhu resolucije, ki so

razvoj posameznih držav, da bodo proučile možnosti, kako povečati kapital mednarodne banke za obnovo in razvoj ter kvoto mednarodnega monetarnega fonda oziroma, da bodo proučile morebiten predlog o ustanovitvi mednarodnega združenja za razvoj, ki bi bil podružnica mednarodne banke. Pripomnil je, da so ZDA tudi voljne krepko podpreti tehnično pomoč nerazvitim državam.

Ko se je kritiziral položaj na Madžarskem, in obtožil Sovjetsko zvezo, da se »upira vsem naporom, da bi prišlo do ponovne združitve Nemčije«, se je minister Dulles dotaknil tudi vevolja. Poudaril je, da je treba storiti vse, da bi kozmični prostor izključno uporabljali v konstruktivne in miroljubne namene. Izjavil je, da ZDA predlagajo Generalni skupščini resolucije, v kateri se potegujejo za ustanovitev posebnega odbora, ki bi na prihodnjem 14. zasedanju poročal o dejavnosti in sredstvih Združenih narodov in njihovih specializiranih agencij glede vesolja.

Dulles je nato rekel, da sta prihodnost Združenih narodov in upanje za uspešno ustvarjanje miroljubnega sveta odvisna od tega, kako bodo vse države v Generalni skupščini izpolnjevale slovesne obveznosti, ki jih nalaga Ustanovna listina. Pripomnil je, da imajo Združeni narodi dva velika cilja — ohranjanje pravičnega miru in pospeševanje blaginje po svetu. Ko je poudaril, da bogastvo in energija številnih držav v glavnem služita za vzdrževanje oborožene pripravljenosti na svetu, v katerem agresija še ni učinkovito prepovedana, je Dulles dejal, da je vsaka agresija ne samo nevarnost za meje držav, proti katerim je naperjena, marveč pomeni hkrati tudi nazadovanje v boju za uresničitev prizadevanj človeštva. Na koncu svojega govora je Dulles izjavil, da problemi, ki razdvajajo svet, lahko izginejo in da hladna vojna lahko postane zadeva preteklosti, če bodo naporji in prizadevanja vlad bolj osredotočeni na blaginjo lastnih narodov in na ustvarjalne naloge splošnega pomena.

Minister Dulles je nato poudaril, da so ZDA pripravljene prispevati h gospodarskemu razvoju manj razvitih držav. ZDA bi bile voljne sodelovati pri regionalnih programih za

Varšavska pogajanja

Po tridnevni prekinitvi so se danes nadaljevala pogajanja med veleposlanikoma ZDA in LR Kitajske

Varšava, 18. sept. (Tanjug). Po tridnevni prekinitvi so se danes v Varšavi nadaljevala pogajanja med veleposlanikom ZDA in LR Kitajske Jacobom Beamom in Vang Ping Nanom. V varšavskih diplomatskih krogih domnevajo, da je to pot več upanja na uspeh, ker kaže, da stališča obeh držav niso več tako toga, kakor so bila med pogajanjmi veleposlanikov v Zenevi.

Sodijo, da bi lahko bil eden

izmed pomembnih uspehov varšavskih pogajanj ta, če bi se Američani in Kitajci obojestransko zavezali, da nikakor »ne bodo uporabili sile« v Formoški ožini. Domnevajo tudi, da bi bile ZDA morda voljne proučiti možnost splošne razprave med ministrom za zunanje zadeve ZDA in LR Kitajske, če bi bil v Varšavi dosežen napredek.

Po prvem sestanku, ki je bil v ponedeljek in je trajal tri ure, niso objavili nobene-

ga uradnega sporočila, a tudi veleposlanika nista hotela novinarjem nič povedati. Zato menijo, da so bila na prvem sestanku pojasnjena samo načelna stališča LR Kitajske in ZDA. Pritakujejo, da sta na današnjem sestanku oba veleposlanika začela konkretno razpravo o spornih vprašanjih.

Priloge za gradnjo avtomobilske ceste v Srbiji

Niš, 18. sept. (Tanjug). Gradbišče avtomobilske ceste v odseku Paračin—Niš so obiskali danes državni sekretar za promet in zveze Peko Dapčević, predsednik CK Ljudske mladine Jugoslavije Mika Tripalo in predsednik CK Ljudske mladine Srbije Petar Djoković. Z njimi so bili tudi zastopniki zvezne in republiške uprave za ceste ter glavnega štaba mladinskih brigad v Nišu. Obiskali so vsa nasejala in gradbišča na avtomobilski cesti ter se zanimali za priprave za veliko delovno akcijo mladine, ki se bo na tem odseku avtomobilske ceste začela spomladi prihodnjega leta.

PREDSEDNIK EINAR GERHARSDEN BO URADNO OBISKAL JUGOSLAVIJO

Beograd, 18. sept. (Tanjug). Na povabilo jugoslovanske vlade bo predsednik norveške vlade Einar Gerhardsen prišel na uradni obisk v Jugoslavijo 25. septembra letos.

Norveški premier bo bival v Jugoslaviji do 3. oktobra in bo v tem času poleg Beograda obiskal tudi ljudske republike Bosno in Hercegovino, Hrvaško in Slovenijo. — Predsednika vlade Gerhardsena bo sprejel predsednik republike Josip Broz Tito.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj bo priredil v Beogradu v imenu jugoslovanske vlade slovesno kosilo in sprejem na čast predsednika Gerhardsena.

Med bivanjem bo predsednik Gerhardsen s svojimi sodelavci vodil pogovore s podpredsednikom zveznega izvršnega sveta

Edvardom Kardeljem in drugimi jugoslovanskimi državniki o zadevah splošnega pomena ter o jugoslovansko-norveških odnosih.

V spremstvu predsednika vlade Gerhardsena, ki bo prišel na obisk s sorogom, bodo direktor v predstvom vlade Andeas Andersen, svetnik v ministru za zunanje zadeve Ole Aelgaard ter predsednik Zveze novinarjev Norveške Christian Christensen.

Letalski dvoboj nad Kvemvojem

Tajpeh, 18. sept. (AP). — Ministrstvo za obrambo na Formozu je danes sporočilo, da so Čangkajškova letala sestrelila nad Formoško ožino pet kitajskih reakcijskih lovcev tipa Mig-17. V sporočilu je rečeno, da so se vsi lovci s Formoze tipa »Sabre-Jet« vrnili na svoja oporišča. V današnjih zračnih bojih nad Kvemvojem — trdijo na Formozu — niso sodelovala letala ameriškega letalstva, čeprav je bilo ameriškim lovcem ukazano, naj »odgovorijo na streljanje, če bodo napadena«.

da so ameriške vojne ladje danes šestkrat prodirle v kitajske teritorialne vode.

Diplomatska kronika

Beograd, 18. sept. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz-Tito je sprejel danes ob 9.30 novo imenovanega izrednega in polnomočnega veleposlanika FLRJ v Turčiji Miloša Carevicia, ki bo kmalu odšel na novo dolžnost. Ob desetih je predsednik republike sprejel novo imenovanega in polnomočnega veleposlanika FLRW v ZDA Marka Nikežica pred njegovim odhodom v Washington.

RAŠICA VABI

Obveščamo in vabimo vse borce Kamniškega bataljona, Kokrškega odreda, Kamniško-zasavskega odreda, Šlandrove brigade in drugih partizanskih edinic, ki so se borile na področju ljubljanskega Posavja, bivšega kamniškega okraja in Zasavja, vse aktiviste, internirance in izgnance, svoje padli borec, simpatizerje OF, zlasti pa tudi mladino iz Ljubljane in okolice, da se udeležijo dne 21. septembra letos na RAŠICI velike proslave v spomin formiranja Kamniškega bataljona in požiga prve slovenske vasi Rašice.

Proslava bo združena z izročitvijo javnosti spominskega razglednega stolpa in odkritjem spomenika Rašici in dr. Govoril bo prvi komandant slovenskih partizanov Franc Leskošek - Laka. Začetek proslave bo točno ob 9.30 dopoldne.

Po proslavi — ob srečanju starih bojnih tovarišev — prijetna zabava.

Odbor za proslavo

V rudniku rjavega premoga v Kočevju so v okviru rekonstrukcij rudnika začeli graditi nov jamski vpadnik, katerega bodo končali do konca prihodnjega leta. Z novo separacijo in z izboljšavami, ki jih uvajajo, bodo zvečali proizvodnjo od 150.000 ton na 200.000 ton premoga letno. Doslej so morali namreč premog dvakrat nalagati, enkrat v manjših vagončkih, drugi pa na železniške vagonce. Pri tem je bilo veliko zamude časa, pa tudi premog se je drobil. Po končani rekonstrukciji pa bo do nove separacije vodil nov železniški industrijski trati, tako, da bo premog iz separacije, kjer ga bodo naložili neposredno v železniške vagonce, lahko nadaljeval pot do potrošnika ne da bi ga bilo treba še enkrat prekladati. Staro separacijo, ki je sedaj še uporabljajo, pa bodo opustili. Na sliki: zadnja dela pri gradnji jamskega vpadnika.

VREME
Stanje, 18. sept. Nad srednjo Evropo dolga neoblačna hladna zračna masa, ki povzroča nestabilno vreme. Napoved za petek: Precej oblačno vreme, včasih so še možne manjše padavine. Nočne temperature med 9 in 11 stopinj, na Primorskem okrog 12, dneвне okrog 14. Na Primorskem okrog 24 stopinj.

S SEJE SVETA ZA KULTURO IN PROSVETO LRS

Ohraniti: kulturo in prirodu

Ljubljana, 18. sept. Zavarujemo ne samo naše kulturne spomenike in prirodne znamenitosti, ampak tudi naravno okolje, ki jih z malomarnim postopkom čisto kal naša industrija, gozdove, ki so sicer formalno zavarovani, a jih pogosto uničujemo, naše značilne vasi, v katerih številne neurejene in stilo dvomljive nove gradnje večkrat rušijo dosedajni skladnost pokrajine in naselij!

Tako in podobno so vsi prizadetosti razpravljali na današnji seji Sveta za kulturo in prosveto LRS Matej Bor, dr. Helij Modic, Dušan Bravničar, dr. Jože Goričar, Marij Pregelj, dr. Jože Kastelic, France Boštjančič in drugi člani tega sveta v zvezi z debato o osnutku zakona o naravnih parkih LRS ter osnutku izvršnih predpisov k zakonu o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih znamenitosti.

Seja, ki je bila prva po letnih počitnicah, je bila nasploh zelo živahna in dokaz, da se ta družbeni organ vse bolj pomembno uveljavlja v reševanju vseh vprašanj s svojega področja. Predsednik sveta Boris Kocjančič je hkrati v uvodu omenil, da je prav po sprejetju zakona o naravnih parkih LRS, ki ga je predložil v letošnjem mandatu, mandat razdobju ukvarjati. Vprašani razložili, da ne bo kazalo reševati samo sproti, ampak se jih bo treba lotevati

vse bolj kompleksno. Med vprašanji, ki jih bodo letos obravnavali, bodo tudi vprašanja funkcionalnih kreditov, umetniških akademij, knjižnic, založništva itd.

Na današnji seji sami je svet sprejel osnutek zakona o naravnih parkih v LRS, za katere se bodo šteli naslednji večji pokrajinski predeli, ki jih bodo zaradi svoje naravne lepote, oz. znanstvenega ali drugega kulturnega pomena pod posebnim družbenim varstvom. Pokrajinske predele bo za narodne parke razglasila Ljudska skupščina z odlokom in ne več z zakonom, najvišji strokovni arbiter nad izvajanjem zaščite pa bo komisija za narodne parke pri Svetu za kulturo in prosveto LRS, v katerem bodo zastopniki vseh najboljših prizadetih strokovnih organov, zavodov in organizacij. Sprejeti predlog bodo zdaj poslali republiškim in družbenim organom ter okrajnim ljudskim odborom, nakar ga bodo po prejetih pripombah znova obravnavali in predložili Izvršnemu svetu.

V zvezi z razpravo o gradivju za izdelavo izvršnih predpisov k zakonu o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih redkosti, pri čemer spadajo v to zaščito tudi spomeniki NOB, so se člani Sveta v glavnem strinjali z navedenimi postavkami, česarvno so nekateri izrazili željo po večjem ravnovanju med zaščito kulturnih in naravnih znamenitosti, oziroma po večji praktični povezavi merodajnih činiteljev na terenu. Član

sveta Dušan Bravničar je v tej zvezi opozoril zlasti na potrebo večje povezave z vodnim gospodarstvom in nujnost, da industrija uvede čistilne naprave za odpadne vode še pred sedanjim predvidenim 10-letnim rokom. Matej Bor je iskal razloge za dejansko neskladnost med teorijo in prakso v preveliki decentralizaciji in premajhni koordinaciji. Predsednik Boris Kocjančič pa je menil, da je kljub pomanjkanju strokovnih kadrov že dosežen napredek, seveda pa je treba težiti za tem, da prav okrajni organi pritegujejo v gradbene urbanistične in druge komisije tudi ljudi z zadostnim estetskim čutom.

Po sprejemu osnutkov dveh odlokov o okvirih za določanje položajnih plač uslužbencev v zavodih s področja kulture, pri čemer se je svet strinjal s stimulativnim načelom razponov so ob koncu poslušali še poročilo komisije Sklada LRS za pospeševanje založništva, ki ga je podal v imenu komisije član Mitja Mejak. Po oceni te komisije vlada v našem periodičnem tisku nekolična hipertrofija, ki presega naše možnosti, zaradi česar je bilo treba zaradi smotnosti ukiniti nadaljnje subvencije nekaterim revijam. S prihranjenimi sredstvi naj bi neposredno povečali dotacije nekaterim drugim revijam, ki se že same uveljavljajo, oz. igrajo pomembno vlogo v naši kulturni politiki.

Člani Sveta so se po načelni in podrobni razpravi strinjali, da se ukine nadaljnje subvencije revijam Sodobno gospodinjstvo, Letopis Horkulturnega društva, Pomorstvo, Zobozdravstveni vestnik, Geografski vestnik, Zbornik za umetnostno zgodovino in Pravnik oz. Ljudska uprava, ker revije niso izhajale redno ali pa jih lahko vzdržujejo druge neposredno prizadete ustanove. Dodatno dotacijo so sprejele revije Proteus, Geografski obzorik. Naša sodobnost, Obzorik za matematiko in fiziko ter Jezik in slovstvo. Glede izhajanja nekaterih revij so dali perspektivna priporočila. Tudi sicer naj bi tehnične in gospodarske revije načelno subvencionirala strokovna združenja ali sklad za kadre.

Posebna razprava pa se je razvila v zvezi s predlogom komisije, da se odtegne tudi

nadaljnja subvencija literarni Reviji 57, češ, da si sama ni mogla zajamčiti zadostnega kroga naročnikov in da sicer ne ustreza povsem idejno političnim prizadevanjem. Ker pa bi zaradi tega ta literarna revija, v kateri se je doslej zbirala mlajša generacija, morala prenehati z izhajanjem, so se v živi razpravi nekateri člani Sveta izrazili proti temu ukrepu, češ da bi s tem nastala vrzel in da je tudi sicer treba letnik revije redno zaključiti. Dokončno pa naj bi o tem vprašanju, ki je po mnenju članov dokaj delikatno, Svet po tehtni analizi znova razpravljal, že sedaj pa naj bi uredništvo revije in Zveza študentov, ki je prevzela revijo, o sedanjih pripombah resno razmišljali.

Ob koncu je Svet med raznimi posrednimi imenovanji potrdil imenovanje dosedanjega dramaturga Opere Smiljana Samca za novega upravnika SNG v Ljubljani.

LJUBLJANA, 18. sept. Delegacija sindikata kovinarjev Poljske, ki je sinoči prispela v Ljubljano, si je danes ogledala Litostroj in hidrocentralo v Medvodah. Popoldne pa so poljski gostje prisilili v Domu sindikatov predavanje o vlogi sindikalnih organizacij na Poljskem. Predaval je predsednik Centralnega odbora sindikata kovinarjev Poljske in vodja delegacije g. Jozef Pawlicak. Predavanja so se udeležili predstavniki sindikalnih podružnic gospodarskih organizacij kovinske industrije in predstavniki Republiškega odbora sindikata kovinarjev Slovenije.

Iz razprave tov. Kraigherja

(Nadaljevanje s 1. strani)

V izvajanju naše politike preobrazbe vasi se torej postavlja resno vprašanje: ali hočemo za družnike učiti modernega kmetovanja na osnovi modernih družbenih sredstev in jim pomagati, da postanejo visokoproduktivni kvalificirani delavci v družbeni proizvodnji pod vodstvom zadrage, ki jim edina lahko omogoči tudi višji življenjski nivo, ali učiti vsakega kmeta »umno gospodarstva in ga usposablja kot proizvajalca — lastnika razdrobljenih parcel in primitivnih orodij, ki ne more dati visoke proizvodnje in s tem tudi seveda ne ustreznih dohodkov. Naloga naših strokovnih ljudi v zadrugah torej ni vzga-

janje malega kmeta, da bi le-ta znal kot lastnik samostojno uporabljati moderna sredstva, ker jih iz objektivnih razlogov ne more, ampak je njih naloga, da jih vzgaja v kvalificirane delavce, sposobne proizvajati v moderni socialistični kmetijski proizvodnji. Zadruga pa je tista, ki naj to proizvodnjo vodi kot jo vodi v tovarni direkciji s svojim političnim in upravnim aparatom, ki pa vsakega delavca ne vzgaja v inženirja, temveč v delavca, ki je usposobljen na svojem mestu. Usmeriti se moramo tako, da bomo v tem smislu vodili zavestno akcijo in bitko, ki jo moramo izbojevati v samih zadrugah in organizacijah, pri čemer pa moramo dosledneje izkoriščati vse možnosti, ki nam jih dajejo zakonski predpisi.

Nezgodna naša ladje

Opotinja, 18. sept. (Tanjug) Davi zgodaj je pri rtu Kurilj na otoku Lošinji nasedla ladja »Sava«, last Jadranske svobodne plovlje iz Splita. Ladja ima nad 1400 BRT in je bila na poti iz Trogrina na Reko. Nasedla je na podvodno pečino, s kljunom približno poldnev, meter daleč. Skupina »Brodopasa« je davi odplula z Reke na pomoč nasedli ladji.

KONGRES JUGOSLOVANSKIH STOMATOLOGOV

Premalo zobnih poliklinik za učinkovito zdravljenje

Predlog za dveletno strokovno zobarsko šolo pomožnega osebja — Razširiti zmogljivosti stomatoloških fakultet

BEograd, 18. sept. (Tanjug). Pod pokroviteljstvom predsednice odbora za ljudsko zdravstvo in socialno politiko pri Zveznem izvršnem svetu Lidije Sentjurske se je danes v veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu začel II. kongres stomatologov Jugoslavije. Kongres prisostvujejo člani Zveznega izvršnega sveta Krste Crvenkovski, sekretar za ljudsko zdravstvo pri Zveznem izvršnem svetu dr. Herbert Kraus in direktor Zveznega zavoda za ljudsko zdravje dr. Borislav Petrovič.

Kongresa se udeležuje okoli 300 domačih delegatov in gostov iz več evropskih držav ter ga je otvoril predsednik Zdruga za stomatologov Jugoslavije dr. Božidar Ristić. Nato je dr. Mario Graff poročal o problemih in nalogah socialne in preventivne

stomatologije. V začetku je poudaril, da so zobne bolezni, zlasti pri otrokih in mladini s svojimi posledicami zapleten in zelo resen socialno-zdravstveni problem. Nezadostno število polikliničnih oddelkov, ambulant in postaj za zobno-zdravniško terapijo ovira učinkovito nadzorstveno-preventivno službo, zlasti za zatiranje zobnih boleznih predšolske in šolske mladine. — Pomanjkanje strokovnega osebja in nezadostna preskrba zobno-zdravniških ustanov s potrebnim materialom in opremo ovirata prav tako učinkovito delo te zdravstvene službe. Dr. Graff je nadalje izjavil, da bi bilo potrebno odpreti dveletne strokovne zobarske šole za pomožna osebja, v katerih bi največ pozornosti posvetili terapiji zobnega karijesa (kvarjenje zob). Pri bolnišničnih in zdravstvenih domovih bi bilo potrebno odpreti zobne oddelke za nadzorstveno-preventivno službo.

Večina udeležencev v razpravi, ki se jo je udeležilo več zdravnikov-stomatologov in drugih zdravstvenih delavcev, je bila mnenja, da se zmanjšanje zobnih boleznih zlasti pri otrokih lahko doseže z razširjenjem omrežja polikliničnih oddelkov za zobno-zdravniško terapijo in z zboljšanjem organizacije preventivne zaščite. Več pozornosti bi morali posvetiti v prihodnji dobi tudi usposabljanju visokošolskega kadra, kar bi dosegli z razširjenjem zmogljivosti stomatoloških fakultet v državi.

Ob koncu dopoldanskega

soče izgovarjati, da se ta naloga ne da izvesti. Tovariš predsednik se je v nadaljevanju dotaknil vprašanja, kako v večji meri mobilizirati občine in kako preko njih bolj omogočiti dosledno izvajanje naše ekonomske politike na vasi. Občine so namreč v tem pogledu v precejšnji meri pasivne. Občine je treba mobilizirati, da sprejmejo svoje perspektivne plane in da na osnovi obveznosti, ki iz teh planov izhajajo, vskladno svoje perspektivne plane kmetijske zadruge. Ob tem pa naj občine tudi predpišejo ukrepe, če je potrebno, ki bodo obvezovali zadruge, da drugače postavijo svoj proizvodni plan, v kolikor se same ne znajo vključiti v tako vsajsklene občinske proizvodne plane. Tudi

zadruga zveza bi morala ukrepati proti zadrugam, ki ne delujejo v skladu s sprejetimi obveznostmi in predpisi. Tovariš predsednik je poudaril, da zahteva izvajanje naše perspektivne plana velike napore in mobilizacijo vseh naših delovnih sil v eni smeri in seveda mora to privedi do dobičasnih težav v zadrugi. Res je, da se laže v naši politiki poslužujemo takih ukrepov v raznih industrijskih podjetjih kot pa v kmetijstvu. Toda, če se v industriji nismo odrekli zastavljenih akcij, zakaj bi se jih odrekli v zadrugi proizvodnji. Ko govorimo o omejenih pojavih, je treba vedeti, da pri tem ne gre za reakcijo ali politični odpor, pač pa gre za borbo z zaostalostjo in konzervativnostjo.

ZAKAJ DOGOVARJANJE ODKUPNIH CEN ZA NEKATERE KMETIJSKE PRIDELKE?

Zdaj smo n. pr. zaradi cenejših preskrbe naših industrijskih mest prisiljeni iti na določene administrativne ukrepe na področju odkupa kmetijskih proizvodov. Ti posegi so nujno potrebni, ker noben državljan ne bo razumel, da v položaju, ko ugotovljamo, da realiziramo napete proizvodne plane, ko imamo dobre rezultate pri pridelavi krompirja, sadja, v živinoreji itd., dopustimo, da se nam cene dvigajo zaradi slabe organizacije odkupa, zaradi slabosti v našem gospodarskem sistemu. Zato moramo iti na dogovarjanje cen pri vinu, sadju, krompirju itd. Tovariš Kraigher je poudaril, da je treba te stvari pravilno postaviti, ker so v končni meri vendar v interesu samega kmetijskega proizvajalca. Akumulacija v kmetijstvu se bo vršila preko zadrug in ostalih družbenih fondov. Zadrugični fondovi prispevajo k dvigovanju proizvodnosti dela in koristili dvi-

ganju kmetijske proizvodnje, v nasprotju pa bi visoke cene služile tistemu, ki se zna znati, ne pa tistemu, ki dela. S tem bi direktno silili umnega kmeta, da postane spekulant. Mi moramo iti na take ukrepe in potrebno je, da vse sile mobiliziramo v to, da bomo v zadrugah izbojevali to bitko, za katero nam nudijo ugodne pogoje ravno dobri rezultati v letošnji kmetijski proizvodnji. Ti rezultati nam že omogočajo, da res dosledno izvajamo politiko, ki smo si jo v preteklih letih postavili in ki zahteva zavestno delavnost vsakega zadrugarja.

Ob koncu je tov. Kraigher dejal, da se ne bi smeli omejevali samo na aktualne naloge. Sedaj dobiva bitka v zadrugah zunanji izraz samo pri volitvah v zadrugne svete. Te volitve bi morali usmeriti tako, da bomo utrdili tiste sile, ki nam zagotovo izvajanje postavljenih dolgoročnih nalog v naših zadrugah.

S SEJE OKRAJNEGA ODBORA SZDL V NOVI GORICI

Več političnega dela v zadrugah

NOVA GORICA, 18. sept. Po uvodnih besedah na današnji seji okrajnega odbora SZDL predsednika Tineta Remškarja o nalogah Socialistične zveze, je tov. Milko Remec poročal, da so v teku tehnično-organizacijske priprave za volitve zadrugnih svetov, predsednikov upravnih odborov zadrug in drugih pristojnih organov zadrugnih organizacij v 41 kmečkih zadrugah, kolikor jih je sedaj na Goriškem.

Med drugim je poudaril, da pri tej važni nalogi, ki je tudi politično pomembna, ni čuti dovolj pomoči političnih organizacij Socialistične zveze, prav tako tudi ne pri pripravah za

jesensko setev štalijskega pšenice. Tako je na Goriškem izmed predvidenih 700 ha, ki naj bi jih posejali s to pšenico, doslej prijavljenih le 215 ha. Razprava je pokazala, da še ni

prepozno, čeprav je že marsikaj zemučenega, uresničiti ta plan, ako bodo politične in druge družbene organizacije na vsi ustvarile tako vzdušje med kmeti, da je njim v korist, ako s intenzivno proizvodnjo ob pomoči zadruga dobe skoraj dvakrat večji pridelek, kakor pri sedanjem načinu obdelave.

Predsednik okrajnega odbora SZDL Tina Remškar je v razpravi poudaril, da je pri prizadevanju za večji pridelek z uvajanjem sodobnih agrotehničnih pripomočkov in moderne tehnike potrebno posvetiti več skrbi tudi odkupu tržnih presežkov, pri čemer naj bi zadrugne organizacije in gospodarske poslovne zveze pokazale več prožnosti in samoiniciativne. Bil je tudi mnenja, da zadruga na Goriškem ne napredujejo v svoji tehnični opremljenosti, kakor bi bilo potrebno.

Inž. Karmelo Budinja je pripomnil, da je stanja glede jesenske setve visokorodnih vrst italijske pšenice krivo predvsem to, da tehnični pripravam ni takoj sledila politična akcija. Razen tega bodo morali tudi občinski ljudski odbori v prihodnje posvetiti več skrbi za napredek kmetijstva, vzgojo kmečkega kadra in tesnejšega sodelovanja s kmečkimi zadrugami na svojem področju.

V zvezi z vsemi temi nalogami so sprejeli sklepe, da bo organizacija Socialistične zveze vse te akcije krepko podprla z aktivnim političnim delom. Pri izvajanju kmečko-gospodarske politike na vasi pa bo potrebna tudi pomoč občinskih ljudskih odborov.

Včeraj in danes

Prva seja zveznega sveta za znanstveno delo

Beograd, 18. sept. (Tanjug). V Beogradu bo jutri pod predsedstvom člana Zveznega izvršnega sveta Milentija Popovića prva seja zveznega sveta za znanstveno delo. Sklep o ustanovitvi tega sveta je sprejela Zvezna ljudska skupščina meseca julija lani z odločbo zakona o organiziranju znanstvenega dela.

Glavna naloga sveta je vzpostaviti, podprati in vključevati znanstveno delo v naši državi. Člani sveta so ugodni znanstveniki in drugi javni delavci, ki jih je določeno število izvolila Zvezna ljudska skupščina, ostale članice pa so predlagale akademije znanosti, univerze, znanstvena društva in združenja, gospodarske strokovne organizacije in

Jugoslovanske ljudske armade.

Za izpolnjevanje svojih nalog ima zvezni svet za znanstveno delo na razpolago poseben sklad. Na prvi seji se bo svet konstituiral in ustanovil odbore za proučevanje posameznih znanstvenih področij. Sprejel bo tudi svoj statut.

Zborovanje metalurgov v Portorožu

Okoli sto metalurških strokovnjakov iz 16 držav bo razpravljalo od 22. do 28. septembra na seminarju v Portorožu o proizvodnji raznih vrst jekla in o železnih rudah. V resnici bodo na tem zborovanju razpravljali o uspehih lanskega raziskovanja metalurškega inštituta v Ljubljani ob sodelovanju strokovnjakov francoskega inštituta »Irsid« in zahodnonemškega »Maks-Planck-vega« inštituta v Düsseldorfu. Sodelovanje naših, nemških in francoskih strokovnjakov metalurgije se je pokazalo kot zelo koristno in pričakujejo, da se bo po sestanku v Portorožu razširilo še na druge metalurške inštitute.

Polnjenje jezera Peruče

Split, 18. sept. (Tanjug) Včeraj se je začelo polkuzno polnjenje jezera za hidrocentralo »Peručo« v bližini Sinja, ki bo obenem tudi akumulacijsko jezero za velika hidrocentrala »Split«, katero sedaj grade. Jezero bodo polnili mesec dni in bodo v tem času strokovnjaki proučili propustnost jezera, jezerške dna, kakor tudi podzemeljske betonske pregrade. Po ocenah strokovnjakov bo čez mesec dni jezero napolnjeno do tretjine svoje bodoče akumulacije, ki bo v polnem obsegu imela 500 milijonov m³ vode.

Sklicanje sej odborov za proračun pri republiškem zboru in zboru proizvajalcev Ljudske skupščine LRS

Predsednik odborov za proračun pri republiškem zboru in zboru proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sklicujeta seji odborov za ponedeljek, 22. septembra 1968 ob 19. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS. Predlog dnevnega reda: Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi sklepnega računa o izvršni proračuna Ljudske republike Slovenije (republiškega proračuna) za leto 1967.

Sklicanje seje zakonodajnega odbora pri republiškem zboru Ljudske skupščine LRS

Predsednik zakonodajnega odbora pri republiškem zboru Ljudske skupščine LRS sklicuje 4. sejo odbora za ponedeljek, 22. septembra 1968 ob 19. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS. Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

Zaščita otrok v komunah

Priporočilo odbora za izvajanje sklepov I. nacionalnega kongresa za otroško zaščito

Beograd, 18. sept. (Tanjug) Odbor za izvajanje sklepov I. nacionalnega kongresa za otroško zaščito je izdelal priporočilo perspektivnega plana o razvoju otroške zaščite v komunah. To priporočilo je bilo poslano vsem organizacijam, ki se bavijo z otroško zaščito, okrajnim in občinskim ljudskim odborom ter zdravstvenim in socialnim ustanovam, šolam in upravnim odborom otroških ustanov.

Priporočilo poudarja, da mora zdravstvena zaščita otrok v komunah zajeti nosečnice in otroke do 18. leta starosti. Da bi bilo to mogoče, morata družbena skupnost in komunna v skladu s svojimi gnotimi možnostmi in ekonomskim razvojem zagotoviti v prihodnje zdravstveno nadzorstvo in pomoč vsem nosečnicam, ker jih je sedaj nad 60% izven nadzorstva zdravstvenega zavarovanja. Prav tako je potrebno zagotoviti strokovno pomoč pri porodu. Zdravstveno nadzorstvo otrok do 18. leta naj obsega cepjenje, zdravstveno zaščito in zdravljenje. Dispanzerji za dojenčke so doslej zajeli samo 48,5% majhnih otrok, ieven nadzorstva dispanzerjev za šolske otroke pa je bilo 76,1% teh otrok.

Priporočilo se bavi tudi s sistematičnim povečanjem pomoči zaposleni ženi, zboljšanjem njenega zdravja s kolektivno družbeno prehrano in z ustanovitvami za pomoč družini. Posebno skrb je treba posvetiti otrokom brez staršev in otrokom, katerim starši ne morejo nuditi potrebne skrbi in nege. Priporočilo odbora za izvajanje sklepov I. nacionalnega kongresa za otroško zaščito poudarja nadalje, da morajo biti komunne in njeni organi nosilci smrtne in sistematične skrbi za otroke. Zato predlaga kot minimalni program otroške zaščite v komunah ustanavljanje posvetovalnic za matere in otroke v okviru zdravstvenih postaj, organiziranje sistematičnih pregledov vseh šolskih otrok in obvezno cepjenje. Komunne naj tudi pomagajo pri ot-

ganiziranju šolskih kuhinj in vrst pri vsaki šoli ter pri zbiranju in vzgajanju mladine. Vsaka komunna mora imeti skrbniški organ z organizirano socialno službo.

V komunah z razvitejšim gospodarstvom je že danes mogoče uresničevati širši plan perspektivnega razvoja otroške zaščite. Ta plan določa ustanavljanje centrov zdravstvene službe, v katerih sestavi so dispanzerji za žene, dojenčke in šolske otroke. Komunne naj tudi pomagajo pri ustanavljanju ustanov za otroke in mladino. Pri vsaki komunni naj bi bil skrbniški organ s stalnim socialnim delavcem, ki bi delal v sodelovanju s centrom za socialno delo, z otroškim domom in podobnimi ustanovami.

Priporočilo poudarja ob koncu, naj komunne ustanove svete za probleme družine, v katerih bodo delali ljudje z izkušnjami v družbenem delu in skrbstvu za otroke. Ti sveti naj bi vodili politično družbene zaščite otrok v komunah.

Vojaki za mir ali vojno?

Zaobritev okrog Formoze. Zlasti po prisotnosti ameriških vojnih ladij na območju, ki spada sedaj v teritorialne vode LR Kitajske, je dober argument v korist dveh kampanj, ki jih prav sedaj izvajajo po vsej Kitajski — in nemara ne bi bilo tako težko najti vzročne zveze. Gre za reorganizacijo vse Kitajske na komunizem in za ustanavljanje tako imenovane ljudske armade, ki naj bi »zadala uničujoč udarec agresorju« — štela pa naj bi po zmernej računih nekaj sto milijonov vojakov. Samo CK Kitajske mladinske organizacije se je zaobljubilo, da bo v tej armadi imel 120 milijonov mladincev in mladink in nobenega doma ne more biti, da se zaobljube morda ne bi izpolnil.

Zamisli o reorganizaciji Kitajske spravi v senco vse, kar je znanega o stari grški Sparti. Vsa Kitajska naj bi bila razdeljena na komunizem in katoličanstvo, ki bi bilo več posebnih uprav, denimo za solstvo, industrijo, armado in tako dalje. Vsaka komunizem in imela enotno upravo za vse, in kmetijske delavce bi mirno pošiljali v industrijo in obratno, vsi skupaj bi bili vojniki — sploh naj bi bile vse komunizem organizirane po vojaških načelih, da bi se »lahko upirale prirodni in človeškemu sovraštvom«, kot je zapisal kitajski list »Rdeča zastava«. Ljudska armada, ki jo vnapredno organizirajo, pa naj bi bila v primeru potrebe prava armada, sicer pa armada, ki bi jo s pridom porabljali pri vseh delih, kjer je potrebna večja množica ljudi. In takih del je mnogo na Kitajskem, kjer še vedno primanjkuje mehanizacije, še večjo potrebo. Vsa ta reorganizacija pa, bi do skrajnosti povečala delovno disciplino in proizvodnost, ter s še večjim tempom dvignila deželo iz zaostalosti.

Kakšne ukrepe sprejema kitajska vlada za dvig produktivnosti in kako je vse to v skladu z marksizmom in leninizmom je navsezadnje stvar kitajske vlade. Če bi bil človek prepričan, da je poglavitni namen vsega tega dokončno združiti državo, povečati storilnost in tako v skrajni liniji omogočiti kitajskim ljudstvom boljše življenje — ki ga prav gotovo zaslužijo po tisočletnih revščinah — potem bi vsi ti ukrepi lahko vzbujali samo občudovanje do samoodpovedi in požrtvovalnosti, ki jo ti ukrepi pomenijo. Zlasti države, ki so šle same skozi obdobja takšnega postrvovanja bi to kaj lahko odobravalne in občudovale.

Zal pa se prav v zvezi s Kitajsko človek vprašuje, ali so res vsi ti ukrepi notranje-političnega značaja in ali niso pravi cilji drugod. Ne gre za Formozo, do katere ima po mnenju precejšnjo število vlad LR Kitajske tako ali tako pravico, gre za vedno večje število drugih pojavov, za izjavo o bodoči vodilni vlogi LR Kitajske, primerjanje svoje vojaške moči s tujo, odkrito govorenje, da bo Kitajska kmalu tako močna (slišati je celo, da je že), da bo obravnala z vsemi suvereni itd.

Res je, da je za kitajski izolacionizem v precejšnji meri kriv prav Zahod in še posebno ameriška politika do LR Kitajske. Gospodarski in politični boj, ki so ga izvajali proti Kitajski, daje sedaj prve vidne rezultate. Še danes je glavni ameriški razlog za nepopustljivost do Kitajske to, da je Kitajska sovražna do Zahoda — ne da bi upoštevali, da ji Zahod ni nikdar dal na izbiro kaj drugega...

Kakor koli že, dejstvo je, da bi prav zaradi razlog, ki delno pojasnjuje kitajski izolacionizem, lahko z nekoliko realizma in državniške modrosti odstranili. Vprašanje pa je, seveda, ali ni že prepozno, da bi se to močnejše poznalo v kitajskem notranjepolitičnem življenju. Kaže, da je Kitajska trdno odločena dobesedno pogoniti deželo v industrializacijo in vojaško moč, ne glede na žrtve in ne glede na posledice, ki jih bo to imelo... —af

Protest slovenske manjšine na Koroskem

Dunaj, 18. sept. (Tanjug). — Na sestanku, ki so ga sklicali v Zelezni Kapli, so pripadniki slovenske manjšine na Koroskem in ščuvanju na šoviproti organizaciji »nove šolske stavke« na južnem Koroskem in ščuvanju na šoviniščno gonio proti slovenskemu prebivalstvu.

ZADNJA POROČILA Z REDNEGA ZASEDANJA GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Razorožitev je najvažnejša

Na popoldanskem zasedanju je govoril poldrugo uro sovjetski zunanji minister Gromiko o vprašanih Srednjega vzhoda, Formoški ožini, razorožitvi, in prenehanju z atomskimi poskusi

NEW YORK, 18. sept. (Reuter). Na popoldanskem zasedanju Generalne skupščine OZN je bil edini govornik sovjetski minister za zunanje zadeve Gromiko. V govoru, ki je trajal poldrugo uro, je Gromiko govoril o Srednjem vzhodu, Formoški ožini, vprašanju prenehanja atomskih poskusov, razorožitvi, vprašanju veselja in alžirskem problemu.

Sovjetski minister za zunanje zadeve je zahteval, naj ZDA umakne svoje čete s Formoze in dejal, da postaja vedno bolj jasno, da ne more priti do trajnega mira na Daljnem vzhodu vse dotlej, dokler se ameriške oborožene sile popolnoma ne umaknejo s kitajskega otoka Formoze in Formoške ožine in dokler se ne bodo prenehale vmešavati v kitajske zadeve. Vlada ZDA, je dejal, tvega, ko izstopa z grožnjami in gre po poti avanture v svoji politiki do LR Kitajske. Naj nikogar ne zavede pravi pomen ameriških akcij na Daljnem vzhodu in posledic, ki bodo nastopile, če se te akcije pravčasno ne obrzda. Je izjavil Gromiko. Dejalo je, da LR Kitajska ni osamljena in bo Sovjetska zveza pomagala Kitajski v vsakem primeru z namenom, da odbije agresorja.

Gromiko je zatem izjavil, da nekateri zahodni sile, v prvi vrsti ZDA, izkoriščajo metode vojaških demonstracij, poslušajo se pritiska ali direktne uporabe sile, da bi vsilile svoj voljo. Kot primer je omenil nedavne dogodke v Indoneziji, na Kubi, v Libanonu in Jordaniji ter sedaj v Formoški ožini. Gromiko je dejal, da ZDA uporabljajo letalske enote proti državam, ki se nočejo ukloniti diktatu Washingtona. Sovjetska vlada meni, da bi morala Generalna skupščina sprejeti odločitev, s katero bi prepovedali vsem državam, da bi uprizarjale premike svojih pomorskih in letalskih sil z namenom izsiljevanja, zastraševanja in priprav za agresijo, vse te sile bi morale ostati v nacionalnih mejah.

Ko je postavil vprašanje, kdaj bodo ameriške sile zapustile Korejo, je sovjetski zunanji minister zahteval taksajen umik ameriških in britanskih sil z Bližnjega vzhoda. Za to področje je najvažnejše, da ne bo žareti vojakov, ki stalno grozi, da bo z vojno lavo zasul mnoge države in morda ves svet, je izjavil Gromiko. Dokler bodo ameriški in britanski vojniki na Srednjem vzhodu, je nadaljeval, tam ne bo miru in bi bilo nevarno varati se v tem oziru. Ko je govoril o nedavnem obisku generalnega sekretarja OZN Hammarskjöldna na Bližnjem vzhodu, je Gromiko dejal, da se ne sme dopustiti, da bi se razgovore, ki jih je Hammarskjöld vodil med svojim obiskom, izrabili kot izgovor za zavlačevanje umika tujih čet s tega področja.

Sovjetska delegacija, je izjavil nadalje Gromiko, si pridržuje pravico, da bo v bližnji prihodnosti zahtevala, da bi na sedanjem zasedanju Generalne skupščine proučili sprejetje nove akcije, če bi ZDA in Velika Britanija ne umaknili svojih čet in če bi še nadalje zavlačevali z uresnitvenjem resolucije OZN. Nastopil je proti pošiljanju sil OZN na to področje in dejal, da tisti, ki to zagovarjajo, brez dvoma želijo, da bi v tej obliki zadržali ameriške tanke in topove na Bližnjem vzhodu.

Kar zadeva dogodke v Alžiriji, je sovjetski minister izjavil, da se tam vodi vojna med francosko armado in dobro organiziranimi silami alžirske narodnosvobodilne fronte. Ko je izjavil, da je že skrajni čas za prenehanje te vojne, je Gromiko dejal, da edini realni način za prenehanje vojne predstavljajo direktni razgovori med

francosko vlado in alžirsko osvobodilno fronto. V zvezi z referendumom za novo francosko ustavo je Gromiko postavil vprašanje, če se lahko volja Alžircev svobodno manifestira, ko je v državi ogromna francoska vojska.

Ko je govoril o položaju v Jemenu in Omanu, je sovjetski minister obožil britanske oblasti zaradi surovih napadov na prebivalstvo teh držav. Nadalje je zahteval sprejem LR Kitajske v OZN ter poudaril, da postaja z vsakim dnem vedno bolj nujna potreba sklicanja sestanka na najvišji ravni.

V zvezi s problemom razorožitve je dejal, da je to najvažnejše vprašanje, ki je pred OZN. Predsedniku Generalne skupščine Maliku je izročil 11 strani dolg memorandum o

vprašanju razorožitve. V tem memorandumu so konkretni predlogi za zmanjšanje oboroženih sil in konvencionalne oborožitve ter tudi, kar zadeva atomskega orožja.

Generalna skupščina OZN, je izjavil Gromiko, mora osredotočiti pozornost na takojšnje prenehanje atomskih poskusov, prepoved uporabe vesoljskega prostora za vojaške namene in zmanjšanje vojaških proračunov držav.

V zvezi z razgovori v Ženevi je Gromiko rekel, da bodo sovjetski predstavniki odšli na ta sestanek, toda ti razgovori, morajo zagotoviti prenehanje atomskih poskusov za vedno. Obožil je ZDA in Veliko Britanijo, da ovirajo sklenitev sporazuma o prenehanju poskusov z različni izgovori.

Jesenski mozaiik Italije

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

RIM, 18. sept. (Po telefonu.) Ze od torika visi na balkonu palače Madama in na Monte Citorioju zopet zastava, znamenje, da sta oba doma parlamenta začela jesensko delo. Če je razgibanost v parlamentarnih avliah še nekoliko »poilitičska«, izgleda, ni moč trditi za vzhujše v palači Viminale, kjer vlada pripravljala zakonske predloge, ki bo o njih v kratkem razpravljajal parlament.

O zunanje politični dejavnosti smo že pisali. Fanfanijeva vlada je na tem področju držala obljubo, da bo prenehala prakso »imobilizma«. Nekoliko nelogična in v primerjavi z italijanskimi pobudami na Srednjem vzhodu in v Južni Ameriki nekoliko neskladna vzel pa je italijanski stališče do problemov Daljnega vzhoda. Tu se, razen morda v najrahlejših odtenkih ni nič spremenilo. Težko je reči, ali je treba razlog za to iskati v manjši neposredni zainteresiranosti Ita-

lije na tem področju, ali pa v življenjski zainteresiranosti Američanov za ta vprašanja.

V SENCI AFERE GIUFFRE

Notranjepolitično življenje se odvija v senci, ki jo meče na desle se ne točno določene faktorje nacionalnega življenja finančni skandal, imenovan »afera Giuffre«. Le to kronisti naj omenijo, da sta sedaj obe vladni stranki, krščansko-demokratska in socialno-demokratska za to, naj odgovor na številna neprijetna vprašanja, ki se pojavljajo v tej zvezi, da parlamentarna komisija, ki pa naj ne gre preko koristnega in smiselnega okvira. Giuffre sam pa preko svojih ljudi opozarja, »naj tisti, ki mu sedaj odrekajo pomoč in ga hočejo finančno pokopati, skopljejo dovolj široko jama, da bo prostora tudi za visoke in vplivne pokrovitelje ter pobudnike, kajli on da ima v rokah težke dokumente, ki da jih bo objavil, če bo treba«. Govore tudi, da sta dve finančni skupini, ena doma druga v tujini, objubile visoke vsote z devetimi ničlami, ki naj bi vsaj za prvi čas zavezale jezik najbolj zločelnim upnikom. Finančni minister Pretti pa je po razgovoru s polkovnikom finančne legije, ki vodi preiskavo, dejal, da bi po sedanjih ugotovitvah Giuffre moral pla-

cati precej nad milijardo lir kazni samo zaradi utaj oziroma neprijava svojih finančnih transakcij.

Kot je znano, so sli socialni demokrati v vlado zato, da bi »vsilili« krščanski demokraciji levo smer, oziroma da bi preprečili, da se obrne v desno. »V politično in administrativno življenje bomo vnesli duh nove morale in stresi bomo demokristjane in njihove socialne zaspasnosti,« so govorili. Morda je prav temu »poslanstvu« pripisati, da se je finančni minister, hoteč držati predvolilno obljubo, nekoliko zaletel z obljubami na račun politično-etičnih kvalitit svojega predhodnika Andreottija, asa krščansko-demokratske desnice.

Toda socialni demokrati se se morali v »moralizatorski vneim« ustaviti. Se ve! Andreotti je v svojem tedniku »Concretezza« izrecno zahteval, naj parlamentarna komisija razčisti njegov položaj, socialne demokrate pa je ironično imenoval »zakupnike mestne snage«. Kot kaže, socialni demokrati torej ob aferi Giuffre ne bi uspelo povečati svoje politične teže

LEGALIZACIJA KOLEKTIVNIH POGOĐE

Srečnejšo roko so imeli na socialni fronti. Minister za delo Vigorelli je namreč pripravil načrt o zakonski veljavnosti kolektivnih pogodb. Stvar pravzaprav ni nova. Ustava namreč v posebnem členu zahteva, naj bodo kolektivne pogodbe zakonsko obvezne za vse delodajalce in za vse kategorije delavcev. Socialni demokrati so torej le uresnili, oziroma dali konkretno vladno pobudo za uresničitev nečesa, kar je ustavni dokument predvideval že pred desetimi leti in kar je CGL (komunistično-socialistični sindikati) zahtevala že pred petimi leti z interpelacijo, ki so jo v parlamentu obrazložili pokojni De Vittorio, Lizzadri, Novella in Santi.

V čem je jedro zakonskega predloga? Doslej je bilo razmerje med kapitalom in delom odvisno samo od trenutnega razmerja sil enega in drugega partnerja. Delodajalec po zakonu ni bil dolžan sklepiti kolektivnih pogodb s sindikati. Kadar pa jih je sklenil in potem prelomil, so delavci lahko protestirali le s stavko.

Novi zakon pa predvideva da mora sleherni delodajalec skleniti kolektivne pogodbe, ki, enkrat podpisane, ne morejo biti več spremenjene v škodo delavcev. To praktično pomeni, da noben delodajalec ne more n. pr. najeti in plačati delavca manj kot predvideva minimum, ki ga je sindikat določil v kolektivni pogodbi za pri-

NENAVADEN INCIDENT

Nenavaden incident se je dogodil na italijansko-švicarski meji. Dva italijanska carinika sta se pet dni v švicarskem zaporu v Martignyju. Oba sta obtožena, da sta za 200 m prekoračila mejo in da sta bila zasledena pri kraji večje količine tobaka. Incident se je zgodil na gorskem pobočju vzhodno od prelaza Sv. Bernard v višini 2640 metrov. Kot kaže, sta vneta finančarja zasledovala tihotapce tobaka preko meje in hotela zapleniti tihotapsko skladišče 200 m na švicarskem ozemlju. Ker pa Švicarji ne priznajo za tihotapstvo prenašanje nobenega blaga — »kamorkoli si bodi — ki ga je po švicarskih zakonih dovoljeno izvažati — sta se italijanska carinika, ašla pod neprijetno obtožbo, da sta hotela kraštili. M. Šuštar.

Razgovori o ameriško-poljskih odnosih

Washington, 18. sept. (AP). — Poljski veleposlanik v Washingtonu Spasowski se je danes sestel s pomočnikom ameriškega zunanjega ministra Elrickom in se z njim pogovarjal o ameriško-poljskih gospodarskih odnosih. Veleposlanik Spasowski je izjavil, da se je pogovarjal o trgovskih in sponzarskih odnosih med obema državama ter o povečani trgovini med ZDA in Poljsko. Pripomnil je, da je bilo govora »udi o ameriški pomoči Poljski. Spasowski je zanikal govornice, da bi Poljska zaprosila novo pomoč od ZDA.

Neuspela zarota

BEJRUT, 18. sept. (AP-AFF). Kakor se je zvedelo v obveščenih krogih, je libanonska obveščevalna služba odkrila zaroto, ki so jo kovali v vojaških krogih, da bi generaln Šchabu 24. septembra prepričili prevzeti funkcije predsednika republike.

Zarotniki so upali, da se en oficir zaradi »sumljiv« dejavnosti. Preiskava v tej zadevi je bila zavajana komisiji, ki jo sestavljajo višji libanonski oficirji.

Libanonski tisk piše, da so aretirali polkovnika Fuada Lahuda, brata bivšega ministra za zunanje zadeve Selima Lahuda, Chamounovega pristaša. Pričakujejo, da bo libanonska vlada objavila uradno sporočilo o zaroti, brž ko bo general Šchab prevzel položaj predsednika republike.

PREDSEDNIK NEHRU V BUTANU

Pomen ni razlogi za obisk

Delhijski »Statesman« meni, da Nehrujev obisk pomeni prvo večje znamenje za okrepljeno zanimanje Indije za Butan

NEW DELHI, 18. sept. (Tanjug). Obisk indijskega predsednika vlade Nehruja v Butanu (vzhodno od Nepala) je še naprej predmet živnega zanimanja v diplomatskih in novinarskih krogih v New Delhiju. Čeprav o tem obisku ni prav nobenih uradnih komentarjev, večina političnih opazovalcev vendarle domneva, da so gotovo bili precej pomembni razlogi, ki so prislili Nehruja, da je zapustil Delhi med zasedanjem parlamenta in napetim položajem ob Formozi, o katerem je osebno izrazil veliko zaskrbljenost.

Vrhu tega je prehranbeni položaj v državi precej resen in Nehru je moral v zadnjih ineh osebno posredovati, da bi pomiril hude medsebojne spore in obtožbe med vladnimi in opozicijskimi zastopniki.

Povabilo, naj obišče Butan, je Nehru prejel že pred nekaj leti, toda zaradi neprehodnosti te države je obisk odlagal, da bi hkrati obiskal Tibet, kamor je bil tudi povabljen. Toda s kitajske strani so sporočili, da v sedanjem trenutku njegov obisk v Tibetu ne bi bil primeren, toda Nehru se je kljub temu odpravil v Butan.

Indijski tisk, ki je doslej objavil nekoliko kratkih člankov o Butanu kot »neznan in nedostopni deželi« in »sturištni prilivnosti«, je tudi precej zadržan glede politične ocene te poti. Večina časopisov kot »Times of India« in »Statesman«, meni, da Nehrujev obisk pomeni vsaj prvo večje znamenje, ki kaže na okrepljeno in obnovljeno

zanimanje Indije za Butan. Pri politični oceni tega obiska je šel najdlje delhijski »Statesman«, ki pripisuje obisku velik pomen. »Glede na dejstvo — piše ta časopis — da se nekateri uradni kitaj-

ski zemljevidi včasih ne menijo za indijsko občutljivost, ko gre za meje, bi bilo mogoče ta obisk tudi pojasniti kot opozorilo Pekingu, da nismo voljni zapostavljati meje, kot bi to morda kdo na prvi pogled mislil. Pred nekaj dnevi so celo v parlamentu govorili o kitajskih zemljevidih, na katerih so bili celo določeni deli Indije označeni kot kitajsko ozemlje. Takrat je Nehru odgovoril, da je bila kitajska vlada na to opozorjena.

Zahteva po avtonomiji

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

TRST, 18. sept. (Po telefonu). Volilna kampanja se še ni razvila, čeprav nastopa na letošnjih oktobrskih volitvah kar štirinajst strank, ali trikot neznanje kot pred dvema leti. Po eni strani je tem vzrok nezanimanje prebivalstva, ker so te druge volitve v letošnjem letu, po drugi strani pa dejstvo, da nas od volitev ločuje več kot trije tedni. Zato je razumljivo tudi pomanjkanje javnih zborovanj s izjemo KPI, katere govorniki nastopajo v glavnem na tako imenovanih malih letelih zborovanjih.

Vse stranke, razen desničarskih, imajo v svojih volilnih programih tudi zahtevo po ustanovitvi avtonomne dežele Furla rija—Julijska Krajina v smislu republiške ustave s posebnim statutom, za razliko od ostalih (razen petih), ki pa še niso ustanovljene. Po drugi strani pa je vedno več znamenj, da se je tudi vlada odločila, da bo po doglednem času predložila parlamentu zadevni zakonski načrt. Prav v zadnjih dneh je porajajnska uprava objavila načrt posebnega statuta, ki ga je sestavila po dolgih razpravljanih posebn komisija. Prihodnji ponedeljek bo o načrtu razpravljajal pokrajinski svet. Načrt predvideva, da bo Trst glavno mesto bodoče dežele. Deželni svet naj bi bil izvoljen na podlagi proporcionalnega sistema. V novo deželo naj bi bile vključene pokrajine Trst, Gorica, Videm in Pordenone, s tem, da se pokrajina Pordenone, ki je sedaj sestavni del videmske pokrajine pravčasno osamosvoji, tako da nobena pokrajina ne bi imela absolutne večine.

Liberalizacija uvoza

London, 18. sept. (Tanjug) Velika Britanija bo delno sprostila uvoz z dolarskega področja in bo skušala tako pomagati gospodarstvu tistih držav Britanske skupnosti narodov, ki so v tem področju, in zagotoviti boljše oskrbo svojega gospodarstva. Ta sklep so objavili na gospodarski konferenci držav Commonwealtha v Montrealu v Kanadi. V Londonu menijo, da je to eden izmed najpomembnejših sklepov v novem gospodarskem letu. Ti novi ukrepi so postali mogoči zaradi določenega povečanja dolarskih in zlatih rezerv Velike Britanije v tem letu.

Ukrepi za liberalizacijo uvoza — pripominjajo v Londonu — pa ne pomenijo popolne liberalizacije gospodarstva. Ti ukrepi se predvsem nanašajo na uvoz kmetijskih strojev, pi-sarniških strojev, časopisnega papirja in nekaterih gotovih proizvodov.

Štiri vzhodnoevropske države gradijo kombinat za celulozo

Bukarešta, 18. sept. (Tanjug). — Češkoslovaška, Vzhodna Nemčija, Poljska in Rumunija so začele graditi velik kombinat za celulozo bližje romunskemu mestu Braile. Vklade vseh štirih držav so sklenile, da bodo s skupnimi sredstvi sezidale to tovarno, ki bo v začetku proizvajala 200 tisoč ton celuloze na leto. To je nova oblika gospodarskega sodelovanja med vzhodnoevropskimi državami na poti njihove gospodarske integracije. Namen teh skupnih akcij je, začeti čimprej izkoriščati bogate surovinske baze v posameznih vzhodnoevropskih državah. Rumunija in Bolgarija tudi proučujeta načrte, po katerih bi skupaj zgradili izvore električne energije.

Nesreče

MEXICO CITY. — V mehikih državah Nayarit, Jalisco in Guanajuato, kjer je prestopila bregovna reka Santiago in druge reke, je prišlo do katastrofalnih poplav, zaradi katerih je izgubilo življenje kakih petdeset oseb. Položaj je še zmeraj resen, čeprav je gladina vode nekoliko padla. Po najnovjših vesteh se je število smrtnih žrtev povečalo od 50 že na 100, zabeležili pa so tudi številne primere tifusa. Nad 15.000 oseb je ostalo brez strehe nad glavo. Obilnata se posebno boje, da bi se izliti ogromen rezervoar za vodo, katerega gladina je bila večeraj popolnoma samo podir me ter pod kritično gladino. Predsednik Mehike Adolfo Ruiz Cortinez je ukazal vojski, iz rešenih skupinam, naj čimprej pomagajo prizadetim področjem. Težava je v tem, ker se je zelo težko prebiti do njih.

TOKIO. Tokijski področje in jugovzhodno obalo Japonske je davi zajel tajfun, ki je doslej zahteval več številkih žrtev in prizadel tudi ogromno škodo. Ugotovili so, da so bile štiri osebe ubite, da jih je 14 izgubilo, 22 pa je bilo ranjenih. Odkar se je začelo slivito deževje, je voda poplavlja na tisoče hiš, veter pa je dosegel hitrost do 170 km na uro. Mnoge tokijske ulice so pod vodo in vse šole so zaprte. Po »najnovjših vesteh iz Tokija se je število smrtnih primerov povečalo na 18. Sporočili so tudi, da je tajfun, ki so ga meteorolozi nazvali »Helena«, porušil nad 200 mestov.

Slovenska narodnostna manjšina na pa je v načrtu zelo na splošno omenjena z enim stavkom, ki se glasi: »v deželi je priznana enakopravnost vsem državljanom, ne glede na jezikovno skupino, kateri pripadajo«. Le v obdobjih vsiljenosti je rečeno, da bo naloga bodoče dežele in pokrajini izvajanje ustavnih določb glede jezikovnih manjšin.

Notranji problemi v trgovini

Ljubljana, 18. septembra. Danes je bila v sejni dvorani na Magistratu II. redna seja upravnega odbora Trgovinske zbornice za okraj Ljubljana.

Člani upravnega odbora so razpravljali o odplačevanju anulet za najetje kreditov za povečan obseg poslovanja v trgovini. Izkazalo se je namreč, da večina trgovskih podjetij ne bo mogla poravnati kreditov v doletenih rokih. Tako so na primer podatki pokazali, da bo od 63 podjetij v ljubljanskem okraju le 14 zmoglo vrniti kredite v petih letih, pri tem pa ne bo ostalo nobenih sredstev za druge namene. Razen tega je banka obvestila trgovska podjetja, da morajo za najetje kreditov odvesti 50 odstotkov sredstev, ki so jih imela 31. decembra 1957. Veliko podjetij pa je ta sredstva že porabilo. Upravni odbor je sklenil, da bo to vprašanje predložil v razpravo okrajnemu ljudskemu odboru, Izvršnemu svetu LR Slovenije in zvezni trgovinski zbornici v Beogradu.

Nato je predsednik gradbenega odbora za gradnjo poslovne stavbe poročal o stanju gradbenih del. »Dela, ki so se pričela decembra 1957, je prevzelo Gradbeno podjetje »Obnova«. Plošči za prvo in drugo nadstropje sta še končani in zdaj delajo tretje nadstropje. Ker pa bo zgradba petnadstropna, bodo

gradbena dela v surovem stanju dokončana do 15. novembra letos. Gradnjo investira Trgovinska zbornica in podjetje Autocommerce, in sicer bo potrebnih 130 milijonov dinarjev. Polovico predvidenega zneska sta investitorja že izplačala: Trgovinska zbornica je dala 50 milijonov, Autocommerce pa 40 milijonov dinarjev. Oba investitorja si bosta površino zgradbe tudi primerno razdelila. Vendar pa so nastale težave, ker podjetje Autocommerce ne bo več moglo investirati svojega dela prvotno zamišljenega zneska. Trgovinska zbornica se je znašla v zadregi, ker tudi sama nima dovolj denarja. Morala bo dobiti potrebne posojilo in sama dokončati dela ali pa bi morala poiskati tretjega investitorja. Po krajši razpravi se je upravni odbor odločil za drugo možnost.

V trgovini je razmeroma pogost pojav, da delavci zapuščajo delovna mesta, ker ne morejo dobiti stanovanj. V največ primerih so to delavci, ki so med solanjem stanovanj v internatih ter so tako bili preskrbljeni. Za rešitev tega vprašanja je potrebna graditev stanovanjske zgradbe za samske delavce. Imenovala bi se »Samski dom trgovskih delavcev« ter bi deloval na isti način kot internati. Za postavitev takega doma je potrebno formiranje skupnega namenskega sklada pri zbornici. V ta sklad bi trgovska podjetja ljubljanskega okraja plačevala prostovoljne prispevke. Predsedstvo Trgovinske zbornice je pripravilo pravilnik za zbiranje teh sredstev in je tako že moglo začeti s pripravami za ustanovitev tega sklada. Upravni odbor je določil minimalni znesek, ki bo zadostoval za prihodek del in odločil, da se sredstev

tega sklada ne bo smelo uporabljati v druge namene.

V naslednjih točkah dnevnega reda so člani upravnega odbora imenovali odbor za gradnjo vajejske šole, potrdili spremembo sistematizacije delovnih mest zborničnega tajništva in potrdili uslužbena mesta tajništva zbornice in položajne plače uslužbenec zborničnega tajništva. S. I.

Hrastnik

Partizanski rod tabornikov v Hrastniku je dosegel na republiškem taborniškem mnogobojju lep uspeh. Priporil si je prvo mesto in za nagrado dobil nov šotor. Odnasel pa je seveda iz Novega mesta tudi pokal. Za letošnje osvojitve prvenstva v Sloveniji so prejeli hrastniški taborniki tudi več čestitk.

Hrastniški taborniki pa so tudi sicer zelo marljivi. Doslej so izpolnili vse letošnje naloge. Medvedki, čebelnice in mladinci so taborili v Polzeli, večja skupina je letovala v Sutjeski, starejši člani pa so taborili v Vodica. Pravijo, da morajo biti končana vsa glavna dela v notranjosti njihovega doma do dneva republike.

Na trgu v Spodnjem Hrastniku je sadije še vedno drago, čeprav je letos pri nas dobro obrodilo, prav tako tudi zelenjava. Vzrok je v tem, ker so zaprli trgovino s sadjem in zelenjavo v Spodnjem Hrastniku, saj je bilo prav v tej trgovini blago najcenejše. Sedaj, ko ni več trgovine, na hrastniškem trgu neprestano navijajo cene, saj ni več konkurence. Slišati je, da bo odprlo neko hrastniško trgovsko podjetje novo trgovino s sadjem in zelenjavo v Spodnjem Hrastniku, toda želeli bi bilo, da bi bilo to čimprej.

Kot smo že včeraj poročali, so v sredo praznovali v »Induplati« v Jaršah dvojni jubilej, in sicer 35-letnico obstoja tovarne in 8-letnico delavskega samoupravljanja. Ta dan so imeli v kolektivni tudi več športnih prireditvev in tekmovalj. Na sliki: kolesarsko tekmovanje po ovirah na športnem igrišču »Induplati«.

»ORIGINAL LAMBRO JAZZ BAND« IZ MILANA GOSTUJE V LJUBLJANI

Od 21. t. m. bo v Jugoslaviji gostoval eden najboljših italijanskih jazz-orkestrov, »Original Lambro Jazz Band« iz Milana. Ta ansambel igra pravi tradicionalni jazz tako, kot so ga nekoč igrali v starem New Orleansu, kjer je bila zibelka te vrste glasbe. Zaradi originalnosti, briljantne tehnične dovršenosti in neverjetne vigranosti je ta orkester že večkrat zavzel prva mesta na številnih tekmovanjih in festivalih.

Glasbeniki se bodo ustavili v Ljubljani, kjer bodo v nedeljo, 21. t. m. nastopili v dvorani Slovenske filharmonije z dvema koncertoma: ob 18. in 21.30 uri. Tako bodo ljubitelje jazz imeli priložnost slišati in spoznati enega najkvalitetnejših italijanskih jazz-orkestrov. Kot posebno bodo v bogatim in zelo zanimivem programu slišali tudi nekaj izvirnih skladb ameriškega skladatelja Williama Christopherja Handya, slovitega, letos umrlega »očeta bluesa«.

Razstava v Trzinu

Agilno avto-moto društvo v Trzinu je ob sodelovanju prometnega oddelka Tajništva za notranje zadeve v Kranju pripravilo v času od 10. do 16. septembra zanimivo prometno razstavo s podrobni podatki o prometnih nezgodah, nepravilnih vožnjah, posledicah nesreč itd. Vse podatke so dokumentirali s fotografijami. Za razstavo, ki je bila v prostorih sindikalnega doma je bilo veliko zanimanje, saj si jo je ogledalo dosti ljudi. I. V.

Vstopnice za ta zanimivi koncert si bodo zainteresirani lahko nabavili že v predprodaji, ki bo od petka dalje pri blagajni Slovenske Filharmonije. as

Iz Loške doline

Na zadnjem posvetovanju s predsedniki, tajniki in blagajniki osnovnih organizacij Socialistične zveze, so ugotovili, da se nekatere organizacije premalo zanimajo za gospodarske in politične probleme na vasi. Zlasti velja to za Stari trg, Vrhniko in Iga vas. Nadalje so sklenili, da bodo morale osnovne organizacije poskrbeti za pridobivanje novih članov, predvsem iz vrst delavcev in uslužbencev. Na posvetovanju so razpravljali še o članarini in bližnjih zborih volilcev, ki naj bi bili še ta mesec in na katerih naj bi volili tudi potrošniške svete.

Turistično društvo v Loški dolini je zgradilo v Starem trgu dve igrišči za balinanje. Ker pa sta igrišči za tekmovanja nekoliko prekratki, bodo eno podaljšali. Ko bodo uredili vse potrebno, nameravajo ustanoviti poseben klub, za katerega bo v Loški dolini prav gotovo veliko zanimanje.

Potok Brežiček v Starem trgu je bil več let kamen spotike. Ne samo domačini, tudi tuji, ki so prihajali v ta kraj, so se večkrat zgražali nad njegovo

neurejenostjo. Julija letos pa ga je občinski ljudski odbor le začel regulirati. Doslej so uredili okrog 400 metrov kamnite struge, delo pa nameravajo še nadaljevati ter urediti ob potoku prirešče in napajališče. Prihodnje leto nameravajo regulirati potok še do Loža in Izvira.

Ni še dolgo, ko smo igrali volilce v Starem trgu, da še vedno niso pripravili materiala za popravilo poti od Starega trga proti Podcerkvi. Naša graja pa ni naletela na gluha ušesa in tako je sedaj material že skoraj v celoti pripravljen. Prebivalci Starega trga so podrihi hišo, ki jo je občina odkupila in navozilji kamenje ob poti. Tudi vaščani Podcerkve so navozili precej kamenja in tako sedaj pričakujejo le še delavce, ki naj bi začeli popravljati pot.

Z naraščanjem avtobusnega prometa se je tudi v Loški dolini pojavila potreba po graditvi avtobusne čakalnice. Vse kaže, da le-ta še letos zgrajena, in sicer v Starem trgu na pobudo turističnega društva in občine. Ker nameravajo v sklopu čakalnice urediti tudi

prodajalno tobaka, ki naj bi imela na razpolago poleg cigarete še časopise, razne revije in razglednice, sta obljubili pomoč tudi podjetji »Tobak« iz Postojne in »Avtopromet« iz Nove Gorice. S. B.

Ljubljanski kontrasti

Setev v Suhi krajini

Prilne oskrbi šol so poudarili zlasti potrebo po boljši ureditvi tla in vodstvu, ki mu lahko zaupa ter šolski odbori, ki se zlasti v zadnjem času vse bolj uveljavljajo, so dali gorenjskemu šolstvu trdnostjo oporo pri vključevanju v reformni proces. Sistematično delo vseh činiteljev pa je omogočilo, da je Gorenjska pri reformiranju šol med prvimi okraji v Sloveniji.

Da bi pregledali vse težave, ki se kažejo v šolstvu kranjskega okraja in posebej natančno analizirali probleme šolske reforme, je OLO Kranj sklical posebno sejo, ki so se je razen odbornikov udeležili tudi pomembnejši prosvetarji in pedagoški delavci Gorenjske. Pregledali so razvoj šolstva in potika posameznih predmetov, razvoj posameznih vrst šol, ocenili delo inšpekcije in šolskih odborov itd. Pri mate-

riprave za jesensko setev v občini Zužemberk kar lepo napredujejo in kot kaže, bo plan setve visoko donosnih sort pšenice še preseženi. Po teh prijavah soede bodo letos posejali v kooperaciji zadržnikov in kmetijskih zadrž za italijanski sortami pšenice okoli 20 odstotkov vseh za ozimna žita predvidenih površin. To je za Suho krajino, kjer je dobro obdelovalne zemlje zelo malo, kar lep napredek.

Spričo težkih obdelovalnih pogojev ne bo mogoče pri kooperacijski pridelavi pšenice izvajati prav vse predpise za tako pridelovanje. Ker je oranje s plugom možno le v redkih primerih, bodo orali v vprezo. Prav tako ne bo mogoče povsod uporabljati setvenih trojev kot tudi ne kombajnov a žetev. Navzile temu pa mejnijo, da bo mogoče doseči pridelok do 30 stotov na hektar. Posedaj, ko še niso sejali itali-

janskih sort pšenice in se posluževali tistih agrotehničnih ukrepov, ki jih je možno tudi v Suhi krajini, je bil povprečni hektarski donos v najboljšem primeru le 13 stotov na hektar.

Lep uspeh zadrug

Kmetijske zadrug na območju Suhe krajine so v prvi polovici letošnjega leta ustvarile nad 5 in pol milijonov dohodka, kar je precej več kot prejšnjega leta. Lanj sta dve zadrugi zaključili poslovno leto z izgu-

du, ki je izdelan, bodo delegatke in druge predstavnice ženskih organizacij imele 25. oktobra žalno komemoracijo na grobu Katje Rupena v Mirni peči. Nato se bodo podale na ogled del na avtomobilski cesti tamkajšnjih mladinskih naselij. Isti dan bodo obiskale bazo 20. bolnišnice in grobišča na Rogu.

26. oktobra bodo prisostvovali otvoritvi nove pralnice v Novem mestu. Ta dan dopolnijo bo svetčana akademija v Domu ljudske prosvete v Novem mestu.

Pripravljalni odbor je priporočil vsem občinskim odborom SZDL, da počaste obletnico ustanovitve Antifašistične fronte žena s posebnimi prireditvami.

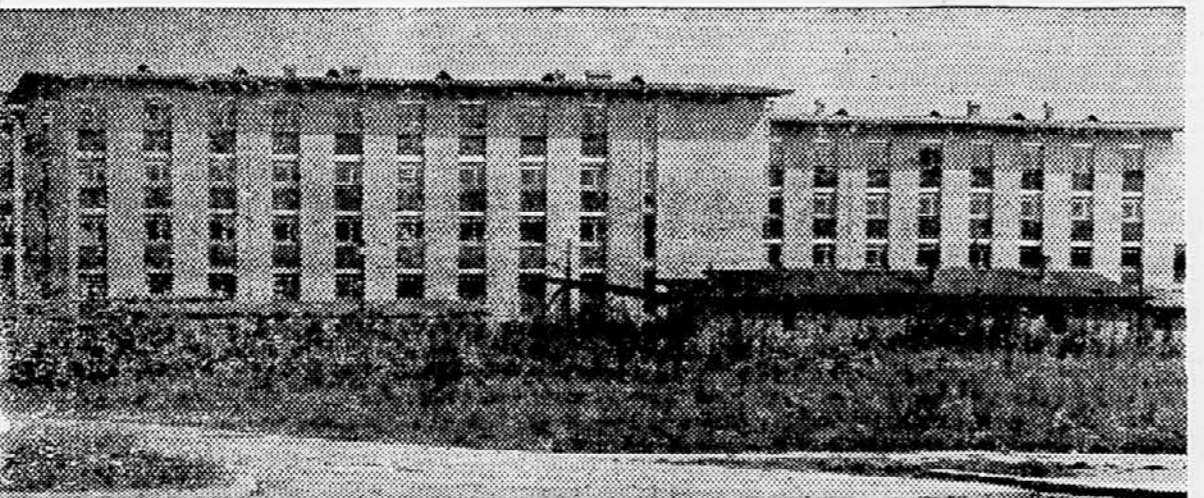
Glede odkupa sa za pa so zadrug v Suhi krajini letos čisto odpovedale. Pravijo, da se ne izplača. Cene sadja za industrijsko predelavo so tako nizke, da ne bi bilo dovolj niti za prevoz, ker je pač daleč od prometnih zvez in predelovalne industrije. Pač pa so zadrug v Suhi krajini to jesen odkupile veliko lanu in sena. (1)

Za uspešnejši razvoj gorenjskega šolstva

Gorenjsko šolstvo se je vključilo v reformni proces spontano. Zelja po sodobnejši šoli med naprednejšim učitelstvom je čovedla v poskus v šolskem delu samem od izkazanja stikov z družbenimi organizacijami, kakor tudi do inaktivnosti pri obnovi naših šol. Vse to se je pojavljalo takoj po osvoboditvi. Sistematično delo pa se je pričelo s šolskim letom 1953-54, ko je bil vzpostavljen na pobudo okrajnega komiteja ZKS nov način šolske inšpekcije. Prav šolska in-

špekcija, ki je omogočila zlasti obveznemu šolstvu trdnostjo tla in vodstvu, ki mu lahko zaupa ter šolski odbori, ki se zlasti v zadnjem času vse bolj uveljavljajo, so dali gorenjskemu šolstvu trdnostjo oporo pri vključevanju v reformni proces. Sistematično delo vseh činiteljev pa je omogočilo, da je Gorenjska pri reformiranju šol med prvimi okraji v Sloveniji.

Da bi pregledali vse težave, ki se kažejo v šolstvu kranjskega okraja in posebej natančno analizirali probleme šolske reforme, je OLO Kranj sklical posebno sejo, ki so se je razen odbornikov udeležili tudi pomembnejši prosvetarji in pedagoški delavci Gorenjske. Pregledali so razvoj šolstva in potika posameznih predmetov, razvoj posameznih vrst šol, ocenili delo inšpekcije in šolskih odborov itd. Pri mate-

Šola za učence gradbene stroke ob Titovi cesti v Ljubljani je že dograjena.

Pomanjkanje kadrov

Na šolah in drugih prosvetnih ustanovah v novomeški občini manjka letos ob pričetku šolskega leta nad 20 učiteljskih moči. Zaradi takega pomanjkanja učnih moči bo redno in kvalitetno pouk na več šolah zelo otežčen, odnosno onemogočen.

SOCIALISTIČNA ZVEZA DELOVNEGA LJUDSTVA TERENA STARA LJUBLJANA

poročila, da bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 16. uri na Pogačarjevem trgu spominska svečanost ob 50. obletnici septembrskih demonstracij pri spominski plošči, kjer sta bila ustreljena Lunder in Adamič.

Odbor SZDL

OD DANES V SOFIJI SEDEMNADJESTE BALKANSKE IGRE

ALI RES TRETJE OBDOBJE?

To je Jolanda Balas - svetovna rekorderka

Danes se bodo v Sofiji začele XVII. Balkanske atletske igre. V vseh enajstih predvojnih tekmovanjih je bila prva Grčija, v vseh petih povojnih izvedbah pa si je najvišje mesto priborila Jugoslavija. Sofija bo tokrat sploh prvič prizorišče balkanskih iger. Drugič v zgodovini teh tekmovanj pa bodo na startu tudi ženske (lanski prvak je Rumunija).

Mnogi strokovnjaki so mnenja, da se bo s sofijskimi igrami začelo tretje obdobje balkanske atletike. Po nesporni nadmoči Grkov pred vojno in izdatnih jugoslovanskih zmagovah po vojni sodijo, da je sedaj prišel čas, ko bo jugoslovanska reprezentanca zamenjala pri vrhu druga - konkretno romunska ali celo bolgarska. Taki zaključki strokovnjakov imajo globlji izvor v vesteh o velikem napredku Romunov in Bolgarov v tej sezoni in seveda tudi v tem, ker bodo tokrat igre pač v Sofiji.

Pri podrobnem pregledu rezultatov pa je vendar podoba, kakor da bi tudi letos morala jugoslovanska moška reprezentanca biti pri vrhu. Pogoj za to pa je seveda, da mimo Stritofa ne zbolijo ali se na poskoduje noben jugoslovanski reprezentant več in bodo vsi atleti v modrih majicah v Sofiji dosegli vsaj približno sebi ustrezne izide ter pokazali skrajno borbenost.

KAKO JE BILO LANI?

Ce se spominjamo lanskih iger na starodavnem atenskem stadionu, tedaj moramo priznati, da

DROBEŽE ZANIMIVOSTI

Na lanskih balkanskih igrah v Atenah je pri moških Jugoslavija zmagala sedemkrat, Grčija šestkrat, Bolgarija petkrat in Rumunija štirikrat. Pri ženskah so bile zmage razdeljene takole: Rumunija 6, Jugoslavija 3, Bolgarija 2.

Največ rekordov balkanskih iger (12) je bilo postavljenih v Beogradu leta 1952. Osem jih ima letnico 1957, eden (Mihaljevič na 10 km) 1951 in eden (Frangulidz na 100 m) 1953.

Balkanske igre so bile doslej osmokrat v Atenah, trikrat v Beogradu in v Istanbulu ter po enkrat v Zagrebu in Bukarestu.

Letos nastopa v jugoslovanski reprezentanci tudi 11 slovenskih atletov in atletin. To so: Lorger, Vazič, Cihnen, Lesek, Brodnik, Sikovcva, Slančnikova (vsil. ključar), Stamejčičeva, Usenkova, Čelčnikova in Škerjančeva (vse Odrede), Hafner in Špan (oba L.) in Ostrovska (Br.).

Dirke v Kranju

V soboto in nedeljo, vsakokrat od 15. ure dalje, bodo na dirkališču Mladost pod Šmarno goro velike tradicionalne jesenske dirke v speedwayju. Razen številnih najboljših domačih vozačev se bodo teh dirk udeležili tudi znani motoristi iz Poljske, Avstrije, Nemčije in Finske.

AMD Kranj je za letošnji nastop na teh dirkah po sistemu speedway pridobilo 16 odličnih tekmecev iz prej omenjenih držav. Predvsem mnogo obetaj Poljaki, ki so že na lanskih enakih prireditvah z drznimi vozniki navdušili tisoče in tisoče gledalcev. Razen njih pa so napovedani še Nemci in Finci, ki se bodo skušali kar moč uveljaviti v borbah s Poljaki in Avstrijci. Poznavalet računajo, da bo v tako močni zasedbi zelo verjetno porušena kask rekordov. Med domačimi vozači računajo za udeležbo vseh najboljših iz te zvrsti motornega športa, med njimi s Klemenčičem, Medvedom, Baumanom in seveda pravim domačinom predstavnikom Jamo.

Poljski in domači dirkači so te dni že trenirali na progi in je zelo verjetno, da bo jutri ali v nedeljo potolčen tudi rekord proge, ki ga sedaj skupno držita Poljak Kaiser in Avstrijec Bartel s povprečno hitrostjo 83,2 km na uro.

Naš posnetek kaže prizor z lanskih dirk.

moški - v sprintu se bodo za prvo mesto potegovali predvsem Bačvarov (B), Georgopulos (G) in naš Lorger. Na 400 metrov lahko postane prvaka samo Jugoslovanski Snajder ali Romun Sudrigean. Na 800 in 1500 m je zelo težko napovedovati zmagovalca. Grki so nepopustljivi borci in finišerji, v formi pa so tudi Jugoslovani in Rumuni. Brez Stritofa je favoriti za prvi mesti na 5 in 10 km Romun Grecescu. Lorgerju gotovo ne bo ušla šesta zlata kolajna na visokih ovirah. Savel pa bo skoraj gotovo želel največ na nizkih. Zanesljivi zmagovalci bi morali biti tudi Papavasiliu v teku čez zapreke, romunska štafeta 4 x 100 m in Jugoslovanski Skrinjar v maratonu. V sprinterski štafeti, vseh skokih in metih, pa sta v vsaki disciplini najmanj dva resna tekmeča za najvišje mesto. Izmed vseh ima seveda Rubanis klubno uspehu v Stockholmu največ realnih možnosti za število 1 v skoku s palico, Slavkov - Miller, Marjanovič - Sahiner, Tsakanikas - Artarski, Kuma - daljina, 726 Slavkov (B), 4 x 100 m, 4 x 400 m maršon, 202 Marjanovič (J), 726 Slavkov (B), 15,23 Gurgušinov (B), 445 Rubanis (G), 16,63 Tsakanikas (G), 53,24 Kunads (G), 72,32 Vujazič (J), 61,09 Rascanescu (R), 5040 Slavkov (B).

Pri ženskah se položaj od lani verjetno ne bo mnogo spremenil. Novo ime je pravzaprav samo Turkinja Cyrai, ki se je od vsega začetka zabeležila zelo tesni izidi. Pravijo pa, da se kljub temu, da za zdaj ni noben od favoritov, da bodo imeli med moškimi prvo besedo igralci Branika, temboj ker je Odred kot zadnji prvak prejel slabo izid. Na lani je ženskam pristojevalo med najboljšo ekipo Drave iz Ptujca, ki je že v prvih dveh tekmah nabrala vse štiri točke.

Rezultati I. kola pa so bili takle: Med moškimi: Brank: Svoboda 22:10 (0:6), Odred: Maribor 22:13 (8:8), Krim: Rudar 15:16 (8:3), Slovan: Kovinar 15:17 (7:9); Med ženskami: Svoboda 3:5 (1:4), Piran: Drava 5:8 (2:4), Slovan: Crlomelj 5:7 (1:4), Svoboda: Drava 3:5 (2:3).

ROKOMETAŠI V ENOTNI SLOVENSKI LIGI

Pretelco nedeljo so vstopili v novo sezono tudi rokometaši, ki tekmujejo letos v enotni slovenski ligi. Kar bo nedvomno bolj pozitivno tekmovalje in povečalo tudi zanimanje pri gledalcih. Moška liga v malem rokometu šteje 8 članov, najboljša ženske ekipe v Sloveniji pa so združene v šestdesetko ligo.

Med moškimi igrajo v tej ligi Odred, Svoboda, Slovan, Partizan (Krim), vsi iz Ljubljane, Branik, Maribor in Kovinar iz Maribora ter Trboveljski Rudar. Ženska liga je sestavljena iz naslednjih ekip: Svoboda in Slovan iz Ljubljane, Drava iz Ptujca, Mladost iz Kranja ter ekipi Partizana iz Pirana in Crlomelja.

Po I. kolu, ki je bilo odigrano zadnjo soboto in nedeljo, lahko že zapišemo, da bo borba za boljše mesta zelo trda, saj so bili že

V MEKAJ VRSTAH

Komisija za pritožbe NZJ je znižala kazni igralcem Vojvodine tako, da lahko Bena igra takoli, Tvoš in Roganovič pa v oktobra. V nadaljevanju košarske dirke po Poljski so vozili dve polietapi. V prvi - na kromohrem je zmagal Vitezovec Geiderman. Levač pa je bil 31. V drugi polietapi so skoraj vsi tekmovalci prišli na cilj hkrati. Levčič je v generalnem plasmanu zdelnil na deseto mesto in ima 16 minut zaostanka za prvim. Do cilja v Varšavi je še 800 km.

V nedeljo so bile v Dolu pri Ljubljani uspešne košarske dirke. Med njimi je priredila skupno domačo Partizan in ljubljanski Rog. Zmagal je Kojivčič (J) pred Peklencem (D), Mržnikarjem (B) in domačinom Vitezovcem (J. J.). Na mednarodnem teniškem turnirju v Los Angelesu je Šved Schmidt premagal ameriškega reprezentanta Giammalvo 6:4, 5:7, 7:5, 6:3 in postavil s to zmago novo svetovni rekord Drogoplasiranov sovjetske divalce Minajev s 362,5 izenačil prejšnji svetovni rekord te vrste.

Škulj - odličan

SPLIT, 18. sept. V nadaljevanju mednarodnega teniškega turnirja v Splitu je slovenski prvak A. Škulj dosegel izreden uspeh. Z zmago nad Nikolčevićem (6:3, 6:3) in državnim prvakom Keretičem (6:2, 7:5) se je uvrstil v polfinale, kjer se bo pomeril s Poljakom Skoneckim.

ZMAGI FAVORITOV V BOLOGNI

Na mednarodnem košarskem turnirju za pokal Miarano je v predzadnjem kolu SZ premagala Italijo 74:58 (39:29), Madžarska pa Nizozemsko 105:53 (54:25).

ZVEZNA ŽENSKA KOŠARKA OLYMPIA: PROLETER 60:55

NOV SVETOVNI REKORD V DVIGANJU UTEŽI

Na tekmovalcu za svetovno prvenstvo v dviganju uteži v Stockholmu je Američan Berger v olimpijskem trilateralu v persno lahki kategoriji zmagal s 372,5 kg (115, 110, 147,5). In postavil s to zmago nov svetovni rekord Drogoplasiranov sovjetske divalce Minajev s 362,5 izenačil prejšnji svetovni rekord te vrste.

ki se je odlično izkazala tudi v stockholmski preizkušnji na 800 m.

Ce bi šlo torej vse po računih, bo tudi sofijska bilanca jugoslovanskih atletov morala biti pozitivna. Pesimistične izjave nekaterih domačih strokovnjakov in vodilnih funkcionarjev pa je treba v glavnem razlagati delno kot pravo in pravilno spoštovanje nasprotnikov, nekaj pa tudi kot zadnja vrata za oni najnesrečnejši primer...

Evgen Bergant

MOŠKI

Disciplina	Balkanski prvak 1957	Balkanski rekord	Najboljši 1958
100 m	10,8 Bačvarov (B)	10,6 Frangulis (G)	10,4 Lorger (J)
200 m	21,4 Bačvarov (B)	21,4 Bačvarov (B)	21,4 Bačvarov (B)
400 m	48,8 Wiesenmayer (R)	47,8 Savel (R)	47,5 Stamejčič (J)
800 m	1:54,7 Depastas (G)	1:53,9 Vupatnik (J)	1:53,0 Depastas (G)
1500 m	3:48,7 Depastas (G)	3:47,0 Mugoša (J)	3:43,4 Murat (J)
5000 m	14:36,2 Mugoša (J)	14:20,2 Mugoša (J)	14:12,8 Stritof (J)
10.000 m	30:28,4 Mihašič (J)	29:37,6 Mihašič (J)	29:34,8 Stritof (J)
110 m o.	13,7 Lorger (J)	13,5 Lorger (J)	13,5 Lorger (J)
400 m o.	3:57 Savel (R)	3:56 Savel (R)	3:52 Savel (R)
800 m z.	9:02,8 Papavasiliu (G)	8:56,0 O Papavasiliu (G)	8:51,2 Papavasiliu (G)
4 x 100 m	42,6 Rumunija	41,7 Bolgarija	41,6 Rumunija
4 x 400 m	3:21,2 Jugoslavija	3:13,8 Rumunija	3:13,6 Rumunija
maršon	2:41:37,1 Stritof (J)	2:16:25,0 Mihašič (J)	2:28:45,0 Mihašič (J)
daljina	202 Marjanovič (J)	202 Marjanovič (J)	202 Sahiner (I)
visina	726 Slavkov (B)	732 Savič (J)	742 Slavkov (B)
troškok	15,23 Gurgušinov (B)	15,39 Sorin (R)	15,39 Gurgušinov (B)
palica	445 Rubanis (G)	446 Rubanis (G)	446 Rubanis (G)
krogla	16,63 Tsakanikas (G)	16,63 Tsakanikas (G)	17,63 Artarski (B)
daljina	53,24 Kunads (G)	53,24 Kunads (G)	53,82 Artarski (B)
kopje	72,32 Vujazič (J)	72,32 Vujazič (J)	75,62 Blizim (R)
kladivo	61,09 Rascanescu (R)	61,09 Rascanescu (R)	64,23 Bežjak (J)
deseterboj	5040 Slavkov (B)	5040 Slavkov (B)	6210 Brodnik (J)

ZENSKÉ

100 m	12,4 Luta (R)	12,4 Luta (R)	11,9 Luta (R)
200 m	25,1 Luta (R)	25,1 Luta (R)	24,9 Luta (R)
400 m	2:13,9 Rajkov (J)	2:13,9 Rajkov (J)	2:11,6 Cyrai (T)
800 m	11,7 Babovič (J)	11,7 Babovič (J)	11,5 Kerškova (B)
1500 m	48,7 Rumunija	48,7 Rumunija	48,4 Jugoslavija
5000 m	151 Balas (R)	151 Balas (R)	151 Balas (R)
10.000 m	3:58 Zoulofer (B)	3:58 Zoulofer (B)	3:58 Stamejčič (J)
krogla	14,55 Coman (R)	14,55 Coman (R)	14,87 Coman (R)
disk	46,02 Angelova (B)	46,02 Angelova (B)	45,30 Manoliju (R)
kopje	52,14 Diti (R)	52,14 Diti (R)	52,58 Diti (R)
deseterboj	4176 Stamejčič (J)	4176 Stamejčič (J)	4383 Stamejčič (J)

PO DRŽAVNEM PRVENSTVU V PLOVANJU

Mozaik ob splitskem bazenu

Nedavno državno prvenstvo v plavanju je mnenja razdeljalo nekdanje ravnotežje med jugoslovanskimi plavalnimi klubi. Ni več svetlikih, nedosegljivih klubov, ni več popolnih favoritov, ni več tako prevladujočega položaja med svetlikimi in malimi. Na prvenstvu je prijavilo sodelovanje 23 klubov iz vse države, od katerih mu lahko v prvenstvu nastopijo le 18 in samo trije so ostali brez točk. Se en pogled v končno razvrstitev klubov in osvojenke točk.

Med moškimi: Brank: Svoboda 22:10 (0:6), Odred: Maribor 22:13 (8:8), Krim: Rudar 15:16 (8:3), Slovan: Kovinar 15:17 (7:9); Med ženskami: Svoboda 3:5 (1:4), Piran: Drava 5:8 (2:4), Slovan: Crlomelj 5:7 (1:4), Svoboda: Drava 3:5 (2:3).

Prihodnjo nedeljo bodo igrali: Krim: Slovan, Branik: Maribor, Kovinar: Odred in Rudar: Svoboda v moških konkurencah ter Slovan: Mladost in Crlomelj: Piran.

GORENSKE SOLE NA TEKMAH V PLOVANJU

Na Bledu so imele nedavno gorenske sole prvo tekmovalno v plavanju, na katero se je v Gradskem kopališču zbralo več kot 160 mladincev in mladnic. To je bil prvi širši poletni dan za mlade plavalce. Vsi so bili v dobri formi, da bi ta sport simbolično približali mladini ne samo kot telesnovojno dejavnost, temveč tudi kot neogibno človekovo sposobnost za vsakdanje življenje.

Mladina je tekmovala v štirih skupinah, med katerimi se je v prvi skupini pri moških najbolj izkazala vojenska šola Iskre iz Kranja, pri ženskah pa jesenska gimnazija. V drugi skupini pa so bili med moškimi najboljši učenci osemletke Prešerna iz Kranja, med ženskami pa je zmagala osemletka z Bleda.

DVE KOLI PRED KONCEM ZVEZNE KOŠARKARSKE LIGE

Še so majava mesta

Samo še dvakrat se bodo pod zveznimi koži zavrteli jugoslovanski ligaši in konec bo letošnje prvenstvene sezone. Mnogi mislijo, da je sedaj v glavnem že vse odločeno. Res je: novi državni prvak je že nepremakljivo Beograd, skoraj prav tako gotovo pa je tudi, da Radnički in Jugomontažno v prihodnji sezoni ne bosta več v družbi najboljših. Vsa ostala mesta pa se zmeraj niso oddana.

Vzemimo Olimpijo! Na videz si je že povsem postiala na drugem mestu. Toda: zadostuje poraz v tekmi s Partizanom in neuspeh v zadnjem srečanju z Beogradom, spremljana z dvema zmagama Crvene zvezde in lanski prvaki bodo ob drugo mesto. Seveda to ni napoved, največ samo računarska naloga! Takšne kombinacije so možne tudi za vsa ostala mesta. Ljubljana postane v najboljšem primeru lahko šesta. Skratka, zadnji koli za točke bosta še kar veseli in vse mogoče obetajoci... So naslednji: Proleter: Beograd, Jugomontažno: Crvena zvezda, Partizan: Olimpija, Ljubljana: Lokomotiva in Radnički: Zadar.

Privlačen šah v Portorožu

Portorož, 18. sept. V IV. kolu mojštrskega turnirja letošnjega šahovskega festivala so bili izidli naslednji: Ivkov - Benko remi, Janošević - Bertok remi, Tomović - Lukič 1:0, Lorger - Litmanović 1:0, Brančič - Lesnik 1:0, Torbergson - Matulović 0:1, Emden - Ema remi, Puc - Ziembinski 0:1, Jonsson - Campomanes remi. V partiji Cardoso - Rosetto in Larsen - Redolfi sta črna v boljšem položaju. Na lestvici vodijo Ivkov, Benko, Bertok, Tomović in Janošević s 3 točkami.

W Trbovljah odslej - na travli

Prijatelji nogometa v Trbovljah so spet zadovoljni z enajstoročno Rudarja. Zadnji čas jim je narmede prinesla dve točki zaostajanja iz Beogradom in Olimpijo. Proleter je letos mnogo šibkejši in je doma oddal kar pet točk.

Po vsem tem je torej nesporno, da je naslov dobil zares najboljši.

Tako je zdaj v Trbovljah spet vse vedro kakor je bilo pred. Vzdušje polni je še pričakovanih prihodnje nedelje, ko bo Rudar na domačem in na novo preurejenem stadionu sprejel v goste enajstoročno Ljubljane v boju za prvenstvo slovenske ligo. Ti dve zmagi sta zdaj povsem razpršili razočaranje zaradi usodne igre v Sisku, ki je Rudarju za eno leto zaprla vrata v II. zvezni nogomet.

Prvenstvo je uspešno tudi po kvantiteti. To priča novi rekord prvenstva. Samo na treh prozih (200 metrov prsno moški, ter 100 m mestuljke in 200 m prsno ženske) so ostali v veljavi še stari rekordi, ki jih branijo Pandur, Najhardova in Jeričevićeva. V vseh ostalih 12 disciplinah državnega prvenstva pa so bili rekordi izboljšani.

Spličanci imajo že dolgoletno tradicijo in organizirani državni prvenstva. Kljub tem dolgoletnim

skupinam pa se tokrat ne morejo pohvaliti z dobro organizacijo. Tekmovanja so se začela z velikim zamudom, zlasti pri dopoldanskih tekmovalnih, n. bilo ozvoženja in podobno. Glede tega smo Slovenci že kar nekoliko razsvajani, saj so nzm za zgled vrzno organiziranih tekmovanj bila naša letonjina republiška prvenstva v Trbovljah in Celju.

Med 15 naslovih državnih prvakov je štirinam lanskim prvakom uspešno obraniti svoja lanska prva mesta. To so bili hkrati tudi prvi jugoslovanski rekorderji Vojtan Kerškova, Pandur in Zeleirjeva. Vsi ostali so morali prepustiti mesta mlajšim, med katerimi so se prvikrat vpisali med državne vake Kocmur, Klčević, Gutbinova in Bajkovičeva.

Prvenstvo je uspešno tudi po kvantiteti. To priča novi rekord prvenstva. Samo na treh prozih (200 metrov prsno moški, ter 100 m mestuljke in 200 m prsno ženske) so ostali v veljavi še stari rekordi, ki jih branijo Pandur, Najhardova in Jeričevićeva. V vseh ostalih 12 disciplinah državnega prvenstva pa so bili rekordi izboljšani.

Spličanci imajo že dolgoletno tradicijo in organizirani državni prvenstva. Kljub tem dolgoletnim

skupinam pa se tokrat ne morejo pohvaliti z dobro organizacijo. Tekmovanja so se začela z velikim zamudom, zlasti pri dopoldanskih tekmovalnih, n. bilo ozvoženja in podobno. Glede tega smo Slovenci že kar nekoliko razsvajani, saj so nzm za zgled vrzno organiziranih tekmovanj bila naša letonjina republiška prvenstva v Trbovljah in Celju.

Med 15 naslovih državnih prvakov je štirinam lanskim prvakom uspešno obraniti svoja lanska prva mesta. To so bili hkrati tudi prvi jugoslovanski rekorderji Vojtan Kerškova, Pandur in Zeleirjeva. Vsi ostali so morali prepustiti mesta mlajšim, med katerimi so se prvikrat vpisali med državne vake Kocmur, Klčević, Gutbinova in Bajkovičeva.

Prvenstvo je uspešno tudi po kvantiteti. To priča novi rekord prvenstva. Samo na treh prozih (200 metrov prsno moški, ter 100 m mestuljke in 200 m prsno ženske) so ostali v veljavi še stari rekordi, ki jih branijo Pandur, Najhardova in Jeričevićeva. V vseh ostalih 12 disciplinah državnega prvenstva pa so bili rekordi izboljšani.

Spličanci imajo že dolgoletno tradicijo in organizirani državni prvenstva. Kljub tem dolgoletnim

skupinam pa se tokrat ne morejo pohvaliti z dobro organizacijo. Tekmovanja so se začela z velikim zamudom, zlasti pri dopoldanskih tekmovalnih, n. bilo ozvoženja in podobno. Glede tega smo Slovenci že kar nekoliko razsvajani, saj so nzm za zgled vrzno organiziranih tekmovanj bila naša letonjina republiška prvenstva v Trbovljah in Celju.

Med 15 naslovih državnih prvakov je štirinam lanskim prvakom uspešno obraniti svoja lanska prva mesta. To so bili hkrati tudi prvi jugoslovanski rekorderji Vojtan Kerškova, Pandur in Zeleirjeva. Vsi ostali so morali prepustiti mesta mlajšim, med katerimi so se prvikrat vpisali med državne vake Kocmur, Klčević, Gutbinova in Bajkovičeva.

Prvenstvo je uspešno tudi po kvantiteti. To priča novi rekord prvenstva. Samo na treh prozih (200 metrov prsno moški, ter 100 m mestuljke in 200 m prsno ženske) so ostali v veljavi še stari rekordi, ki jih branijo Pandur, Najhardova in Jeričevićeva. V vseh ostalih 12 disciplinah državnega prvenstva pa so bili rekordi izboljšani.

Spličanci imajo že dolgoletno tradicijo in organizirani državni prvenstva. Kljub tem dolgoletnim

skupinam pa se tokrat ne morejo pohvaliti z dobro organizacijo. Tekmovanja so se začela z velikim zamudom, zlasti pri dopoldanskih tekmovalnih, n. bilo ozvoženja in podobno. Glede tega smo Slovenci že kar nekoliko razsvajani, saj so nzm za zgled vrzno organiziranih tekmovanj bila naša letonjina republiška prvenstva v Trbovljah in Celju.

Med 15 naslovih državnih prvakov je štirinam lanskim prvakom uspešno obraniti svoja lanska prva mesta. To so bili hkrati tudi prvi jugoslovanski rekorderji Vojtan Kerškova, Pandur in Zeleirjeva. Vsi ostali so morali prepustiti mesta mlajšim, med katerimi so se prvikrat vpisali med državne vake Kocmur, Klčević, Gutbinova in Bajkovičeva.

Prvenstvo je uspešno tudi po kvantiteti. To priča novi rekord prvenstva. Samo na treh prozih (200 metrov prsno moški, ter 100 m mestuljke in 200 m prsno ženske) so ostali v veljavi še stari rekordi, ki jih branijo Pandur, Najhardova in Jeričevićeva. V vseh ostalih 12 disciplinah državnega prvenstva pa so bili rekordi izboljšani.

Spličanci imajo že dolgoletno tradicijo in organizirani državni prvenstva. Kljub tem dolgoletnim

skupinam pa se tokrat ne morejo pohvaliti z dobro organizacijo. Tekmovanja so se začela z velikim zamudom, zlasti pri dopoldanskih tekmovalnih, n. bilo ozvoženja in podobno. Glede tega smo Slovenci že kar nekoliko razsvajani, saj so nzm za zgled vrzno organiziranih tekmovanj bila naša letonjina republiška prvenstva v Trbovljah in Celju.

Med 15 naslovih državnih prvakov je štirinam lanskim prvakom uspešno obraniti svoja lanska prva mesta. To so bili hkrati tudi prvi jugoslovanski rekorderji Vojtan Kerškova, Pandur in Zeleirjeva. Vsi ostali so morali prepustiti mesta mlajšim, med katerimi so se prvikrat vpisali med državne vake Kocmur, Klčević, Gutbinova in Bajkovičeva.

Prvenstvo je uspešno tudi po kvantiteti. To priča novi rekord prvenstva. Samo na treh prozih (200 metrov prsno moški, ter 100 m mestuljke in 200 m prsno ženske) so ostali v veljavi še stari rekordi, ki jih branijo Pandur, Najhardova in Jeričevićeva. V vseh ostalih 12 disciplinah državnega prvenstva pa so bili rekordi izboljšani.

Spličanci imajo že dolgoletno tradicijo in organizirani državni prvenstva. Kljub tem dolgoletnim

skupinam pa se tokrat ne morejo pohvaliti z dobro organizacijo. Tekmovanja so se začela z velikim zamudom, zlasti pri dopoldanskih tekmovalnih, n. bilo ozvoženja in podobno. Glede tega smo Slovenci že kar nekoliko razsvajani, saj so nzm za zgled vrzno organiziranih tekmovanj bila naša letonjina republiška prvenstva v Trbovljah in Celju.

KOLENDAR
Petek, 19. septembra: Suman.

Na današnji dan leta 1883 je umrl v Krakem zgodovinar Janez Vajkard Valjavcar. Njegovo najpomembnejše delo je zgodovina »Slava vojvodine Kranjske«. Nihče pred njim ni zbral toliko zgodovinskega gradiva o domači deželi.

Zdravstveni dom Beograd: Dr. Cebin Branko, Stozenska 35. tel. 282-297. V odsotnosti zdravnik klicite tel. LM 30-800.

Zdravstveni dom Center: Dr. Pups Hubert, Mikloščičeva 24. tel. 29-151. Za otroke otrok 24. tel. 29-151.

Zdravstveni dom Vile: Dr. Grapar Stane, Kozjojeva 5. tel. 23-372. Nedejska dežurna služba v ambulanci: Mirjo Trg. 23-372. Nedejska dežurna služba v ambulanci: Mirjo Trg. 23-372.

Zdravstveni dom Moste: Dr. Juvan Zlata, ZD. Moste, Krekova 5, tel. 31-339. V odsotnosti zdravnik klicite tel. 30-900.

Zdravstveni dom Radnik: Dr. Leskovic Bogdan, Opekarska c. 8, tel. 21-823. V odsotnosti zdravnik klicite tel. LM 20-300.

Zdravstveni dom Siska: Cernetova 31, tel. 22-931.

JUTRI IN VSAKO SOBOTO OB 23 URI BO V NOVIH FESTIVALNIH DVORANI »SOCA« pesmi vseh in DANCING namenjen tudi starejšim ljubiteljem prijetne družabne zabave. Rezervacije na posredništvu 21-788. Vstopnice pri blagajni predstave. VSAKO NEDELJO OB 18. uri se pa vsi »NEDELJSKI PLES« za mladino z vstopnino 80 din. igra priljubljeni »DIXIES BAND« s pevko Marijano Borcovo. Režija mojster Jenko.

Partizan Narodni dom, začne s plesnimi vajami v soboto 23. 9. ob 23 uri in v nedeljo 24. 9. ob 17.30 uri. Igra Akademski plesni orkester pod taktiko tov. Kapusa.

Zaradi velikega povpraševanja organizirajo intenzivni tečaj angleškega jezika po magnetofonski metodi pri Svetu za kulturo in prosveto LRS v Ljubljani popoldanski tečajni tečaj angleškega jezika. Počitek bo trajal tedensko od 14. do 17. ure. Tečaj traja štiri mesece. Zadelek pouka bo 1. oktobra. Prijave pošljite do 29. t. m. Upravi tečaja, Bohoričeva ulica št. 23, Tel. 31-413. Uprava tečaja

Neustavljeno krvodajalce občine Moste obvešča Občinski odbor Rdečega križa, da bo v naši občini krvodajalska akcija dne 18., 19., 23., 24. in 25. septembra. Prosimo da se vsi človekoljubni akcijam odzovete v čim večjem številu. Darovalcem krvi se Rdeči križ najtopleje zahvaljuje in imenuje ponesrečencev, bolnikov, otrok in mater.

Turistično društvo Ljubljana prired. 3-dnevno potovanje v Rima v mesecu oktobru po zelo ugodni ceni s postanki v Bologni, Firencah, Pal in Lovenu. Vedno zmag. mlva Italija vas vabi!

Informacije, prospekti in prijave v pisarni Turističnega društva - Ljubljana, Cankarjeva cesta 1-II, tel. 20-332 od srede dalje.

OSEBNI AVTO FIAT 1400 - tip 1953 v odličnem stanju z radnim prodam Cena po dogovoru. Ume, Karel, Skocijan štev. 38, Koper - 5744-R

Umrl nam je Lojze Smrkè Pogreb bo v soboto, 20. septembra dopoldne, na domače pokopališče v Žužemberku. Zalujoca žena Malka, otroci Ada, Lojzka in Boštjan, sestra in bratje in ostalo sorodstvo. Žužemberk, 17. septembra 1958.

Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je po kratki in težki bolezni zapustila naša ljuba mama, stara mama, prababica, sestra, teta in tašča KATARINA GORJANC roj. HROVAT upokojenka Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 19. septembra 1958, ob 16. uri izpred hiše žalosti, Gorenjesavska cesta 32 na pokopališče Smarjno pri Kranju. Zalujoci: družine Gorjanc, Sedelj, Kozjek, Rahne, Martelanc, Hrovat, Papič, Bernik, Jesenik in ostalo sorodstvo. Kranj, Jesenice, Radovljica, Ljubljana, 18. IX. 1958.

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

PLANINCI - MATICARJI: Račica je planinski svet, kjer so leta 1951 vpleteni prvi planinci kot poveljci v uporu proti okupatorju. Ido bodo se prodavale v nedeljo 21. t. m. - pianinsko društvo Ljubljana - matica. Kompijska trgovina POSREDNIK Ljubljana obvešča cenjene stranke, da bodo v soboto dne 20. IX. 1958. vse kompijske trgovine in Realiteta pisarna z odobrenjem OLO Ljubljana-Center zaprte.

UZIVAJTE na soncu! Bili opečen je huda muka in trpljenje namesto uživanja. Zaščitite se s specialnim ULTRAVIOLET MLEKOM za sončenje.

Ce ne preprečite razvoj glivičnega lišaja med prsti nog se bodo pojavile boleče razpoke. Preparat »NOGUS« dobite v drogerijah in lekarnah.

POSKUSITE SE VI Pour Vous NAJBOLJSO KREMO! MARIBOR Petek, 19. septembra, Dežurna lekarna: »Pri gradu«, Partizanska c. 1.

RADIO 5.00-8.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 8.30-8.45 Domače vesti, 8.45-9.00 Nekaj zborovskih skladb Radovana Gobca, 9.30-10.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 10.00 do 10.15 Domača poročila, 10.15-10.30 Zabavna glasba, 10.30-10.45 Kulturno prosvetni razgledi, 10.45 do 10.55 Domače naprave izvajajo Dravski flosariji in Mariborski prihalni ansambel, 10.55-11.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

KONCERTI SLOVENSKA FILHARMONIA priredi v torek 23. t. m. Bachovo kantato »MATEJEV PASIJON« za abonentne rdečega abonmaja sezije 1957-58 (in ne rumenega abonmaja, kot je bilo včeraj pomotoma objavljeno). Uprava SF prosi danes in jutri brezplačne vstopnice, preostale vstopnice so na razpolago po ceni od 150-400 din. Kanilato izvajajo zbor in orkester SF, mladinski zbor, solisti Nada Vidmarjeva, Bogdana Stritarjeva, Janez Lipušček, samo Smerkič Zdravko Kovac, orgle Marijan Lipušček, komična igra Svetlana Digena Bogo Leskovic. V sredo 24. t. m. ponovitev koncerta. Vstopnice od 150-400 din pri blagajni SF.

SLOVENSKA FILHARMONIA vpisuje abonmaja za sezijo 1958-59, in sicer danes za nove redne abonentne in jutri za nove abonentne študente. Vpisovanje je od 10-12 ure in od 17-18.30 ure v mali dvorani SF.

RADIO SPORED ZA PETEK Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.45. 5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklamne in obvestila, 6.40-6.45 Naš tednik, 8.05 Narodna pesem po Komencih in oceanah (Ponovitev oddaje z dne 10. 9. 1958), 8.30 Zabavne melodije 1958, popevki iz matcaja Jugoslovanske radiodružbe), 10.10 Izbor skladb sporeda orkestra Radia Ljubljana, 11.00 Za dom in žene, 11.40 »Prijaši drevi, fančič moj«, 11.40 Skladbe M. Ravela igra Robert Casadesu (Favna za umro princezo; Po Emmanuela Chabrieru; Leda na oceanu; Dolina zvonov); 12.00 Zvočki s Havajev, 12.25 Kmetijski nasveti, Dr. Julij Senčič, 12.30 Komunistični in oceanah (Ponovitev oddaje z dne 14.03. 1958), 12.35 Zabavna glasba, vmes obvestila, 13.20 G. Rossini - O. Respighi: Fantastična predstava, baletna muza, 14.03 Radijska šola za nižjo stopnjo: Za veseli maščički, 14.35 »Za veselo

srce in urne pete« (Domače pesmi in napetvi), 15.25 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame, 16.40 Iz svetovne književnosti: Pesniški izbor Quasimoda, 16.00 koncert ob štirih, 17.10 Odprite sprejemne glasbe) 18.00 Iz naših koncertov, 18.20 Benettoni Tiziano Burloso peje samosvepe grških skladateljev, 18.35 Turistična oddaja, 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Zabavne melodije 1958, (Zbor najboljših popevk iz natečaja Jugoslovanske radiodružbe) Prenos iz Opatije, 22.15 Matija Bravrtina: Simfonija in Re.

II. program za petek 16.00 Lahka glasba, 17.00 Razgovori z volivci, 17.10 Ljubljanska laonka in obvestila, 17.20-18.00 Dve skladbi Benjamin Brittena.

srce in urne pete« (Domače pesmi in napetvi), 15.25 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame, 16.40 Iz svetovne književnosti: Pesniški izbor Quasimoda, 16.00 koncert ob štirih, 17.10 Odprite sprejemne glasbe) 18.00 Iz naših koncertov, 18.20 Benettoni Tiziano Burloso peje samosvepe grških skladateljev, 18.35 Turistična oddaja, 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Zabavne melodije 1958, (Zbor najboljših popevk iz natečaja Jugoslovanske radiodružbe) Prenos iz Opatije, 22.15 Matija Bravrtina: Simfonija in Re.

II. program za petek 16.00 Lahka glasba, 17.00 Razgovori z volivci, 17.10 Ljubljanska laonka in obvestila, 17.20-18.00 Dve skladbi Benjamin Brittena.

GLEDALIŠČA EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČA LJUBLJANA - KRIZANKE Sobota, 20. sept. ob 20. uri: Slavko Grum »BILI AZILI«. Komorni večer umetniške besede izvajajo član celjskega gledališča Marjan Dolinar. Vstopnice so v prodaji od 10. do 12. in dve uri pred začetkom pri blagajni v Krizankah Rezervacije po telefonu 22-011.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Sobota, 20. sept. ob 20. uri: J. Nestroy »UTOPLENJENA«, vstopnice v prodaji od 10. do 12. ure. V nedeljo 21. sept. ob 20. uri: D. Dobričanin »CLOVEK ZA MARSIA«, komedija, gostovanje v Zadrženem domu v Trzinu, predprodaja pri blagajni v trgovini v Trzinu od petka dalje.

V Sentjakobskem gledališču bo v soboto 20. sept. ob 20. uri prva uprizoritev v letosni predstavi, Uprizorili bodo zabavno Nestroyev voselogig: »UTOPLENJENA«. V nedeljo 21. sept. ob 20. pa bo gostovalo Sentjakobsko gledališče v Zadrženem domu v Trzinu z Dobričaninovo duhovito komedijo »CLOVEK ZA MARSIA«.

Vpisovanje abonentov za sezono 1958-59 je dnevno v gledališču pisarni v Mesnem domu med 10. in 12. ter 16. in 18. Abonma naročijo lahko tudi po telefonu na št. 32-880.

DRAMA LJUBLJANA Sobota, 20. septembra, ob 19.30 uri: Brecht: SVEJK V DRUGI SVE-TOVNI VOJNI, izven in za podzelenje. (Vstopnice so že v prodaji.) Občinstvo opozarjamo na sobotno izvenabonmajsko predstavo znamenite Brechtove komedije »Svejk v drugi svetovni vojni«. Vse dosedanje predstave s svejka v drugi svetovni vojni so bile razprodane, zato si oscrbitve vstopnice že od danes dalje pri dnevni blagajni.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE Sobota, 20. sept. 1958. ob 20. uri - Roman Brandstatter: Molk - izven po znanim cenah. Opazujamo občanstvo na to zelo uspešno dramo, ki je žela povsed velik uspeh.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE v MARIBORU dne Mariborske kulturne revije Sobota, 20. septembra ob 20. uri: Cankar Hlapci. Izven. V soboto 20. septembra bo Drama uprizorila Cankarjevo »Hlapci« in inscenaciji ing. arhitekta Viktorja Molke k. g. Kostume je pripravila kostumografinja Alenka Bartl Senka k. g.

Komisija za delovna razmerja pri »ILIRIJA« gros. trg. podjetje ilirska Bistrica razpisuje sledeča delovna mesta: 1. Blagovnega knjigovodje 2. Pomožnega blagovnega knjigovodje Pogodi: pod 1. srednja strokovna izobrazba in 5 let prakse ali nižja izobrazba in 10 let prakse. Pod 2. Navedena srednja šola po možnosti z nekaj prakse. Ponudbe pošljite do 30. septembra 1958 na upravo podjetja. 1745-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij Ljvarne in tovarne strojev Hoče pri Mariboru razpisuje sledeča delovna mesta: VEČ ELEKTROVARILCEV, KOVACA s perfektnim znanjem elektro in avtogenega varjenja, ki ima dovršen tečaj in večletno prakso. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. Prošnje vložite v tajništvo podjetja do 22. septembra. 5599-R

Po dolgotrajni bolezni je preminil naš dobri mož, brat in stric FRANC TAVČAR Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, 20. septembra 1958, popoldne iz hiše žalosti na pokopališče Kostanjevica na Krki. Zalujoci: žena Tončka, brat Alojz, sestre Marija, Fani, Jožeta in ostalo sorodstvo. Kostanjevica na Krki, Smarje pri Sežani, Ljubljana.

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Neznana smrt je iztrgala iz naše srede dragega in požrtvovalnega uslužbenca in sodelavca Alojza Smrkè KNJIGOVODJO Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 20. septembra 1958, ob 9. uri dopoldne na domače pokopališče. Naj mu bo domača gruda, ki jo je tako ljubil, lahka. UPRAVNI ODBOR IN USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

Nedelja, 21. septembra ob 16. uri Smetana: PRODANA NEVESTA Izven. (Na dvoršču minoritskega samostana) Gostovanje v Ptuj.

Gostovanje gledališča »Ad hoc« iz Ljubljane V nedeljo 21. sept. bo v Mariboru gostovalo gledališče »Ad hoc« iz Ljubljane, Uprizorilo bo: Christopher Fry: »Feniks preveč« in Jean Paul Sartre: »Zaprta vrata«. Režiser - Draga Ahačič.

Od 15. do vključno 21. septembra vpisovanje abonentov za stare abonente. Od 22. septembra dalje vpisovanje novih abonentov. Vpisovanje se vrši pri blagajni gledališča dnevno od 10-12 ter od 16-19 ure.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Gledališka pasaža Vpisovanje abonentov za sezono 1958-59 je dnevno v gledališču pisarni v Mesnem domu med 10. in 12. ter 16. in 18. ure. Vpisovanje je dnevno v gledališču pisarni v Mesnem domu med 10. in 12. ter 16. in 18. ure. Vpisovanje je dnevno v gledališču pisarni v Mesnem domu med 10. in 12. ter 16. in 18. ure.

Električna cestna železnica v Ljubljani obvešča vse imetnike dijaških voznic, da jih morajo zamenjati do 21. 10. 1958 v postojalnici SAP-Turist biroja na Titovi cesti št. 33. Ob zamenjavi morajo predložiti potrdilo o tem, da so vsi vpisani kot redni dijak (sposobni, učenci) za tekoče šolsko leto. Pravico do dijaških voznic imajo le tisti, ki redno študirajo in nimajo nikakih rednih prejemkov zaradi stranske zaposlitve ali podobnega. Gornje obveščilo se nanaša na otroke, dijake in študente katerekoli šole in na večjence.

ECZ - Ljubljana PROSVETNI SERVIS LJUBLJANA razpisuje NAGRADO 100000 DIN za izdelavo prototipa gledališkega tečajnika, ki bo služil zlasti manjšim amaterskim odrom. Reflektor naj ima 12 voltno in 60 vatno žarnico. V reflektorju mora biti vgrajen transformator. Svetlobni snop naj bi bil po možnosti na razdalji 5 m širok 1,50 m. Prednost imajo reflektorji v čim enostavnejši in ceneji izvedbi. Za morebitni prototip, ki bo imel možnost širjenja in oženja snopa, bo dodana še posebna nagrada.

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Uniona. Prosim oddajte moj nagradni v ogl. odd. 2154-10

IZGUBIL se je pes nemški ovtar, ki služi na ime »Eros«, kdor kaj ve, takoj naj, prosim, sporoči na Vrtno IV., Litjska 88, Stepanja vas, Dobilnograd. 21547-10

IZGUBIL JE BILA IZGUBLJENA iz šole Polja do Vevč otroška knjica rjave barve. Poslednega oddaja začetni mož, da jo vrne pri Gaspertinu na Vevčah. 21583-10

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Uniona. Prosim oddajte moj nagradni v ogl. odd. 2154-10

IZGUBIL se je pes nemški ovtar, ki služi na ime »Eros«, kdor kaj ve, takoj naj, prosim, sporoči na Vrtno IV., Litjska 88, Stepanja vas, Dobilnograd. 21547-10

IZGUBIL JE BILA IZGUBLJENA iz šole Polja do Vevč otroška knjica rjave barve. Poslednega oddaja začetni mož, da jo vrne pri Gaspertinu na Vevčah. 21583-10

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Uniona. Prosim oddajte moj nagradni v ogl. odd. 2154-10

IZGUBIL se je pes nemški ovtar, ki služi na ime »Eros«, kdor kaj ve, takoj naj, prosim, sporoči na Vrtno IV., Litjska 88, Stepanja vas, Dobilnograd. 21547-10

IZGUBIL JE BILA IZGUBLJENA iz šole Polja do Vevč otroška knjica rjave barve. Poslednega oddaja začetni mož, da jo vrne pri Gaspertinu na Vevčah. 21583-10

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Uniona. Prosim oddajte moj nagradni v ogl. odd. 2154-10

IZGUBIL se je pes nemški ovtar, ki služi na ime »Eros«, kdor kaj ve, takoj naj, prosim, sporoči na Vrtno IV., Litjska 88, Stepanja vas, Dobilnograd. 21547-10

IZGUBIL JE BILA IZGUBLJENA iz šole Polja do Vevč otroška knjica rjave barve. Poslednega oddaja začetni mož, da jo vrne pri Gaspertinu na Vevčah. 21583-10

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Uniona. Prosim oddajte moj nagradni v ogl. odd. 2154-10

IZGUBIL se je pes nemški ovtar, ki služi na ime »Eros«, kdor kaj ve, takoj naj, prosim, sporoči na Vrtno IV., Litjska 88, Stepanja vas, Dobilnograd. 21547-10

IZGUBIL JE BILA IZGUBLJENA iz šole Polja do Vevč otroška knjica rjave barve. Poslednega oddaja začetni mož, da jo vrne pri Gaspertinu na Vevčah. 21583-10

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Uniona. Prosim oddajte moj nagradni v ogl. odd. 2154-10

IZGUBIL se je pes nemški ovtar, ki služi na ime »Eros«, kdor kaj ve, takoj naj, prosim, sporoči na Vrtno IV., Litjska 88, Stepanja vas, Dobilnograd. 21547-10

IZGUBIL JE BILA IZGUBLJENA iz šole Polja do Vevč otroška knjica rjave barve. Poslednega oddaja začetni mož, da jo vrne pri Gaspertinu na Vevčah. 21583-10

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Uniona. Prosim oddajte moj nagradni v ogl. odd. 2154-10

IZGUBIL se je pes nemški ovtar, ki služi na ime »Eros«, kdor kaj ve, takoj naj, prosim, sporoči na Vrtno IV., Litjska 88, Stepanja vas, Dobilnograd. 21547-10

IZGUBIL JE BILA IZGUBLJENA iz šole Polja do Vevč otroška knjica rjave barve. Poslednega oddaja začetni mož, da jo vrne pri Gaspertinu na Vevčah. 21583-10

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Uniona. Prosim oddajte moj nagradni v ogl. odd. 2154-10

IZGUBIL se je pes nemški ovtar, ki služi na ime »Eros«, kdor kaj ve, takoj naj, prosim, sporoči na Vrtno IV., Litjska 88, Stepanja vas, Dobilnograd. 21547-10

IZGUBIL JE BILA IZGUBLJENA iz šole Polja do Vevč otroška knjica rjave barve. Poslednega oddaja začetni mož, da jo vrne pri Gaspertinu na Vevčah. 21583-10

IZGUBIL sem majhen foto aparat znamke »Pentax« na poti od Bellevueja do kino Un

Stroj za prevajanje

Ni dolgo tega, ko so v Sovjetski zvezi izdali prevod dveh tujih tehničnih knjig. Na notranji strani prvega lista, kjer navadno najdemo ime prevajalca, je pisalo, da je knjigo prevedel stroj. Jezikoslovci vsega sveta strme ob tem uspehu znanosti in tehnike. Dvignjo se pa tudi glasovi nezadovoljnih, ki ga omalovražujejo in se skušajo boriti proti mrtvemu prevajalcu.

Res je, da naprava še ne more prevajati literarnih umetnin, toda pri prevajanju tehnične literature, časopisnih poročil in raznih dokumentov se je dobro obnesla. Našo besedo »ura« lahko prevede v katerikoli tuj jezik, ki ima poseben izraz za pojem ure kot naprave in poseben izraz za uro kot časovno enoto. Se več: namenoma so si izmislili težke, slovnično zapletene in nesmiselne stavke, ob katerih so najboljši prevajalci vrgli puško v koruzo. Stroj jih je prevedel z lahkoto.

Neki profesor z grönigenške univerze duhovito pravi, da znanost in tehnika sicer ne napredujejo z blazno hitrostjo, toda koraki, ki jih delata, so zanesljivi in gotovi. Zato je nesmiselna trditev, da stroji ne bodo mogli nikoli prevajati literarnih umetnin. S »šund« romani že delajo poskuse, ki so dali zadovoljive rezultate. Stroj jih prevaja poceni in točno, kar za prevajalce neskončno dolgih »špehov« ne moremo trditi.

Delovanje strojev za preva-

janje je večini ljudi nerazumljivo in skoraj skrivnostno. Toda preprost primer vse pojasni. Vzemimo, da bi Ljubljancem, ki nima pojma o francoski ali angleščini, moral prevesti francoski stavek v angleškega. Na razpolago mu je francosko-angleški slovar. Kaj bo storil? Ogledal si bo prvo besedo v stavku, jo poiškal v slovarju in nato napisal odgovarjajočo angleško besedo. Tako bo prevedel besedo za besedo in dobil stavek v angleščini. Slovnicearjem bi seveda ob tem stavku postalo slabo, toda vsak Anglež bo vsaj za silo razumel, kaj pripoveduje francoski stavek. Če bi naš Ljubljancem imel slovar, v katerem bi bile vse možne slovnične oblike vsake posamezne besede, bi prevedel stavek še točneje in jasneje. Stroj to zmore, ker mu igra elektronični, žic in drugih naprav v najkrajšem času postreže z iskano besedo.

Ze več let se sestajajo strokovnjaki na mednarodnih kongresih, izdajajo časopise in dobivajo denarna sredstva za izpopolnjevanje strojev za prevajanje. Zadnje čase se trudijo z zamisljivo, da bi stroj

V Afriki praznujejo te dni »praznik žetve«. Na tem slavnju ne sme manjkati ljubljenska boga rodovitnosti Mulansu — velika kača, s katero se bojujejo najhrabrejši bojevniki in je pri tem ne smejo umoriti. Izbrpano kačo potem nesejo v slavnostnem mimohodu.

najprej prevedel tekst v svoj »mašinski« jezik (Cela noč naš pes lajati na sosed mačka) in nato šele v živ jezik. Menijo, da bo rešitev tega problema privedla do možnosti prevajanja literarnih umetnin. Pravi-

jo, da ni daleč dan, ko bodo imeli telefoni za mednarodne zveze priključen prevajalski stroj. Govorili boste v nemščini in in vaš partner na drugi strani žice vas bo slišal govoriti v angleščini.

Državice z vojno mornarico

Čudno se sliši, da so štiri najmanjše države na svetu med osmimi največjimi pomorskimi

velesilami. Panama, Libanija, Honduras in Costarica imajo danes 12 od 80 milijonov tonazže pod svojimi zastavami, tež dve ali tri leta pa jih bodo imela osemnajst milijonov ton. Tako bo četrtina svetovne tonazže pripadala njim, vsaj formalno. V resnici ne pripada državljanom teh majhnih držav z redkim prebivalstvom niti 20% te tonazže, ker gre za eno največjih zakonitih gojišč lastnikov ladij raznih velikih držav, ki se skrivajo pod zastavami teh majhnih in zaostalih držav, da ne bi plačali visokih davkov in taks svojim deželam. Obenem izkoriščajo delovno silo teh nezavihtih držav in kopičijo neslutene dobičke.

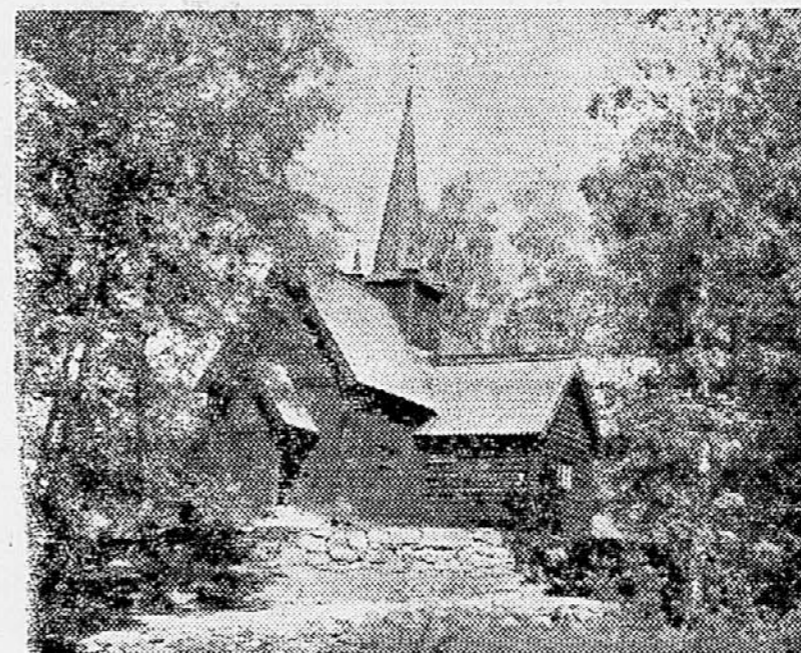
Socialna in gospodarska zakonodaja sodobnih držav nalaga lastnikom brodovja visoke davke in takse, ki jih majhne države ne poznajo. V velikih državah morajo imeti pomorske družbe svoje matične luke in sedeže upravnih odborov doma, v rokah državljanov pa mora biti vsaj 50% delnic, medtem ko državice srednje Amerike zahtevajo le, da na ladjah zaposlijo tujci nekaj odstotkov njihovih državljanov. Za vpis ladij v državljansko računajo vsega 1 do 1,20 dolarjev za tono in 0,10 dolarjev letno od tone. Povsod na svetu pa so te takse dva- do petkrat višje, kar pomeni pri velikih ladjah velikanske vsote.

Davčni dezertjerji tvegajo edino v tem, da nimajo nikogar,

ki bi jih varoval v primeru mednarodnih sporov. Razen tega so v stalnih sporih s sindikati dežel, iz katerih rekrutirajo delovno silo. Kljub tem težavam se jim beg pred domačimi davki izplača, kar dokazuje na pr. naraščajoče bogastvo Grka Onasisa, ki je lastnik daleč nad milijon ton ladjevala, registriranega v teh malih državkah.

V 9. letih 52 operacij

Devetletna Francozinja Yvonne Brenant je nedavno začela hoditi v šolo. V devetih letih je bila operirana dvainpetdesetkrat, in sicer na prsnem košću. Zdravniki so bili že večkrat prepričani, da dekletce ne bo prestalo težkih operacij, vendar si je vselej naglo opomoglo. Menijo, da bo punčka povsem zdrava, če bo doživela 18. leto starosti.

Ena najstarejših cerkva na Norveškem je lesena cerkevica v Malhusenu, ki so jo postavili leta 1020. To je ena med 25 podobnimi cerkvami »Stavkirker«, ki so se ohranile. Notranjost je okrašena s krasnimi freskami. (Foto: Jean Selz)

VELIKA STAVA

PO POVESTI SAMUELA JOHNSONA
RIŠE MIKI MUSTER

127. Peter je nagrabil svež kup smrekovih iglic in pomagal Jimu, da je legel. Potem je razpihal ogenj in ožgal v njem jesenovo poleno. V grlu ga je stiskalo, ko je dejal: »Jim, rano morava še izžgati.« Jim je zapri oči in pomignil z roko, češ, kar začni. Debele potne kaplje so se Petru nabrale na četu, ko je končal z bolečo operacijo.

128. Izmišljal prijatelju nogo s hladno vodo in mu otrli pot, ki je kar curljal z obraza. »Junak si,« ga je pohvalil, »niti zastokal nisi!« »Upam, da sva rano dobro razkužila,« je zašepetal Jim in se utrujeno zleknil po ležišču. Peter je iz brezovega lubja izdelal preprost lonec in ga napolnil z vodo. Obesil ga je nad žareče ogilje.

129. Ob potoku je nabral nekaj pesti šotnega mahu. Vrnil se je k Jimu, namočil mah v vreli vodi in ga ohlajenega natožil Jimu na nogo, ki je že močno otekla. Vso noč je prebedel ob tovarišu in menjaval obkladke. Večkrat mu je skuhal čaj, ki sta ga morala tako drago plačati. Zjutraj je bil Jim še vedno slab, a počutil se je veliko bolje.

Znani pevec Jan Kiepura brez potnega lista domov

Svetovno znani pevec Jan Kiepura je poljskega porekla. Pred dnevi je prišel v svojo domovino na dvomesečni obisk. Podpisal je pogodbo za 15 koncertov in baje bo tudi sodeloval pri filmu. Precej

dramatičen pa je bil že sam začetek njegove turnee.

Na meji v vzhodnem Berlinu je Kiepura izjavil obmejnemu organu, da so mu ukradli

potni list ter povedal, kdo je. Uradnik mu je nato odgovoril, da bi lahko vsakdo dejal, da je znani pevec, vendar naj to tudi dokáže. Kiepura tega ni bilo treba reči dvakrat: zapel je neko operno arijo in uradnik ga je pustil preko meje!

V Varšavi je pričakovala na letališču Kiepuro ogromna množica, ki ga ni pustila iz letala. Dokler ni zape! Ko je stopil iz letala, je množica zahtevala ponovitev, tako da je sedel pevec spredaj na »naupo« avtomobila in pel. No — tako je tudi poljske uradnike prepričal, da je res pravi Kiepura in so ga pustili brez potnega lista v mesto.

— Mihec, kaj si zopet pripeljal domov kakega izgubljenega psa?!

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. štokrijam sodna vrsta ptič v tropski Afriki, 7. mariborsko športno društvo, 8. mesto v jugovzhodni Turčiji, 9. nespreten, neroden, 10. dva sonjema pravopisna označevata en »prou uogru« a vsi bi »vjustisu« glas, 11. mlad kradljivec, 14. vrsta okrasa, 15. proti (zlasti pri kartanju).

1	2	3	4	5	6
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					

NAVPIČNO: 1. začetnici umetnosti tega imena sodobnega slovenskega pesništva in dramatika, 2. vrsta žgane pijače, 3. veselje, 4. kdor ne priznava nobene oblasti, prevratnež, 5. narodno moško ime, 6. prevvara, trik, 9. odvodna cev, 12. mesto na Finskem (Turku), 13. skala v morju, 15. ima črke.

REŠITEV VČERAŠNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. spust, 6. pripor, 7. kisli, 8. l. s. locus sigillii, 9. lunatik, 11. (Ivan) Tovar, 12. Nana, 13. kolera, 15. Anica.

Howard Beach
Tudi slabokoli

Ostala dva kapitana sta prišla po mostiču, mi stisnila roko in mi mrmraje voščila srečno pot. Stocker in »Hurry« sta stala na obrežju. Položil ji je roko okrog pasu in jo stisnil k sebi. »Čestitam, stara sablja! Rad bi videl, ko bi mogel kar s teboj, pa bom šel šele nekaj tednov za tabo.«

O tem še nisem ničesar slišal, zato sem ga vprašujoče pogledal.

Pojasnil mi je. »Predvčeršnjim so me s posebnim ukazom imenovali na Nerko, ki je zdaj v Mare Islandu. Jutri bom odletel tja. Za plovbo skozi prekop boš porabil toliko časa, da bom morda v Pearl Harbouru še pred tabo.«

Stockerjeva žena je stisnila njegovo roko k svoji. »Ali ni to čudovito, Rich?« je rekla. »Tudi jaz grem čez nekaj dni. Vse odkar si ti dobil Walrus, je Stockerja skrbelo, kdaj bodo dali priložnost tudi njemu.«

Globoko v njenih očeh pa ji je temna senca zanikala veseli prizvok glasu. Dva človeka, ki tako zelo ljubita drug drugega, se ne bi smela srečati v vojno, sem mislil.

A zanju kajpak ni bilo nič drugače kot za kogar koli iz Walrusove posadke, le da je bil naš čas že tu.

Veliki stroj je zarjovel in vrgel izpod levega boka v steno doka oblak vode in dima. Dva ali trije ljudje, ki so stali blizu tistega kraja, so se urno umaknili, da jih ne bi poškrbilo. Potem je izzivalno zagrmel še stroj na drugi strani.

Ko sta Smathers in Blunt sestopila po mostiču, sem resno salutiral. Tisti hip sta oba stroja hkrati zarenčala in prešla v složno šestnajstcilindrsko pesem.

Hugh je bil zdaj na mostu. Zavpil je: »Odvežite vse do ene!« Vsaka izmed štirih vezi, s katerimi smo bili priklenjeni k obrežju, je bila sestavljena iz treh vrvi. Zdjaj so potegnili po dve vrvi vsake vezi na palubo. Kapitana obeh ladij sta urno stopila na mostič in mi hitro še enkrat stisnila roko. »Dober lov, Rich, srečno.« Potem sta se umaknila na suho.

»Odstranite mostič!« je zavpil Hugh.

Stocker in oba kapitana, ki niso hoteli čakati na prista-

niško osebje, so sami poprijeli za mostič in ga potegnili od ladje.

Obrnil sem se in splezal na most.

»Ladja pripravljena za odhod, kapitan,« je rekel Hugh. »Zelo dobro,« sem sprejel njegov raport. »Odpeljite jo ven pravčasno.« Manjkala je še kaka minuta do 14.30. Ko je Hugh čakal, sem mirno rekel Jimu:

»Ali si pogledal, če ni na ladji kakih slepih potnikov?«

»Nič ne bi šel z nami na to potovanje, kapitan. Kljub temu pa sem rekel Kohlerju, naj pogleda po ladji. Na krovu nimamo nepooblaščenih oseb, sir.«

Pokimal sem. Bilo je malo verjetno, da bi se skušal kdo na skrivnem odpeljati z našo ladjo, a pred nekaj tedni se je to pripetilo neki ladji iz Mare Islanda.

»Odvežite Dva in Tri!« je vpil Hugh mozem pred mostom in za njim. »Pazite, da boste odgovorili z zvoncec,« je rekel v opozovalni stolp. In trenutek pozneje »Odvežite štiri!« Vez številka štiri je zlezla na krov. »Desni z dvema tretjinama hitrosti nazaj! Krmilo popolnoma levo!«

Počasi smo se pričeli premikati s krmo naprej. Hugh je stal na eni strani mostu in skrbno opazoval dok, naše premikanje vzdolž njega in napenjanje vrvi številka Ena, ki je bila natakajna na obrežni klin.

»Popustite Eno,« je rekel Hugh Quinu, ki je stal pod mostom s telefonsko napravo okrog vratu.

Quin je spregovoril v zvočnik. Številka Ena se je zrahljala.

»Odvežite Eno,« je rekel Hugh. Quin je spet spregovoril. Številka Ena je prišla na krov.

Adams je prijel za vzvod sirene in pritisnil nanj. Izpod mostu je udaril prodoren glas. Tiščal je vzvod navzdol nekaj sekund, potem pa ga je izpustil. Rjovenje je v hipu prenehalo.

Tudi spredaj so spustili Union Jacka (Union Jack — ameriška zastava) in ga zvilil. Rubinofski se je sklonil in pobral kratko palico, na katero je bila navita zastavica, jo zataknil v ročaj, ki je bil pritrdjen na ograji kadilnega krova in jo razvil. Zaplapolala je v vetriču.

Walrus je lepo zavil venkaj v Thames River, zvil tako daleč, da je dosegel vzporedno lego z njenima obalama in se napotil navzdol. Naposled smo pluli na vojno; dol po znani reki, ki smo tako pogosto pluli po njej; pod železniškim in cestnim mostom, ki sta se nam morala drug za drugim odpreti; mimo Electric Boat Company, kjer je bil Walrus spočet in rojen in kjer je dobivalo ogrodja njegovih sester pravo obliko; mimo starega baročnega hotela Griswold, ki je imel zelene polknice in viktorijansko pročelje; mimo South West Ledge in New London Lighta; skozi Race — tisti ozki prekop, ki se je končal prav na polovici med vzhodnim in zahodnim delom zaliva Long Island; mimo boje Cerebus Shoal. Nazadnje smo jo pozno popoldne z razgledom na Montauk Point na desni strani ubrali naravnost proti jugu.

Način, kako bomo pluli iz New Londona proti jugu, je bil nič kolikokrat premišljen in obravnavan. Da bi hitreje potovali, bi morali pluti vso pot po površini in se potopiti le nekajkrat za kratko dobo, da bi vadili in da bi preizkusili vso opremo. Zelo nas je skrbelo, če bomo srečali kakšno nemško podmornico, ki bi patrolirala ob naši vzhodni obali. Imeli smo novo ladjo, pluli smo mimo in smo bili zato bolj zaželeni kot sleherni površinska ladja. Podmornica ima na površju tako malo vzgona — pod vodo pa kajpak nič — da ne more preživeti zadetka s torpedom. Najvažnejše pa je bilo to, da smo bili novi, nepreizkušeni in neizkušeni; res, da smo zvesto vadili, toda Nemeč, ki bi ga utegnili srečati, bi imel neprecenljivo prednost, da je morda že tedne in tedne prežal ob sovražni obali, da je imel znanje, ki ga je morda že preizkusil v vojnih spopadih, gotovo pa mu je šlo v prid to, da je mirno ležal na mestu, mimo katerega bomo morali hiteti.